

Powiat Jędrzejowski

INFORMACJA O STANIE ZDROWIA NA TERENIE POWIATU JĘDRZEJOWSKIEGO za 2023 r.

I. Wprowadzenie.....	3
1.1. Podstawowe definicje.....	6
II. Wybrane zagadnienia demograficzne.....	8
2.1. Ludność Powiatu Jędrzejowskiego.....	8
2.2. Urodzenia żywe.....	9
2.3. Umieralność.....	10
2.4. Przyczyny zgonów.....	14
III. Organizacja opieki zdrowotnej w Powiecie Jędrzejowskim.....	14
3.1. Działalność podstawowej opieki zdrowotnej w Powiecie Jędrzejowskim.....	14
3.2. Nocna i świąteczna opieka zdrowotna w Powiecie Jędrzejowskim w 2022 r.....	17
3.3. Opieka zdrowotna nad uczniami	18
3.4. Ambulatoryjna opieka specjalistyczna w Powiecie Jędrzejowskim.....	19
3.5. Pakiet onkologiczny w Powiecie Jędrzejowskim	20
3.6. Lecznictwo szpitalne w Powiecie Jędrzejowskim.....	22
3.7. Stacja Dializ.....	28
3.8. Funkcjonowanie aptek na terenie Powiatu Jędrzejowskiego.....	28
IV. Sytuacja zdrowotna mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego.....	30
4.1. Stan zdrowia mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego.....	30
4.2. Wybrane zagadnienia z sytuacji epidemiologicznej w Powiecie Jędrzejowskim.....	33
4.3. Programy profilaktyczne realizowane i finansowane przez NFZ	36
4.4. Honorowe krwiodawstwo.....	37
V. Zakończenie.....	40
VI. Spis tabel.....	41
VII. Spis wykresów	42

I. Wprowadzenie

Zdrowie rozumiane jako stan pełnego dobrostanu fizycznego, psychicznego i społecznego, a nie tylko brak choroby, jest kluczowym czynnikiem mającym wpływ na dobrobyt jednostek i zbiorowości. W związku z tym ochrona zdrowia jest jednym z najważniejszych zadań stawianych przed władzami publicznymi, wymagającym prowadzenia odpowiedzialnej i skutecznej polityki zdrowotnej. Zadania te realizuje system ochrony zdrowia, na który składają się wszystkie organizacje i instytucje oraz zasoby, formalnie nastawione na poprawę, utrzymanie lub przywracanie zdrowia. System ten obejmuje zarówno świadczenia skierowane do jednostek udzielane w ramach opieki zdrowotnej, jak i te, adresowane do zbiorowości obejmujące działania związane z promocją zdrowia i profilaktyką oraz działania, które mają wywrzeć wpływ na polityki i inne sektory w tym celu, aby uwzględniać społeczne, środowiskowe i ekonomiczne determinanty zdrowia.

Cele stawiane przed współczesnymi systemami zdrowia to nie tylko poprawa stanu zdrowia populacji, ale także niwelowanie występujących nierówności zdrowotnych, zaspokajanie oczekiwań społecznych oraz zapewnianie bezpieczeństwa finansowego jednostkom w sytuacjach choroby. Osiąganie tych celów, mimo angażowania przez systemy ochrony zdrowia znacznych zasobów ludzkich i finansowych, jest coraz trudniejsze. Dzieje się tak między innymi w związku z przemianami demograficznymi polegającymi na starzeniu się społeczeństwa, wzrastającymi potrzebami zdrowotnymi i oczekiwaniami społecznymi co do standardu opieki oraz rosnącymi w niekontrolowany sposób kosztami technologii medycznych. Problemy te stanowią wyzwanie również dla polskiego systemu ochrony zdrowia.

Głównym celem systemów ochrony zdrowia jest zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego. Cel ten realizowany jest poprzez zaspokajanie potrzeb zdrowotnych, które można podzielić na potrzeby indywidualne oraz potrzeby zbiorowe. Indywidualne potrzeby zdrowotne to potrzeby wynikające z chorób, niedomagań, wypadków, czyli tzw. wyrażone potrzeby zdrowotne (choć system powinien brać pod uwagę istnienie również tzw. rzeczywistych potrzeb zdrowotnych, nie zawsze ujawniających się dostatecznie wcześnie, i zaspokajać je z własnej inicjatywy). Z kolei zbiorowe potrzeby zdrowotne obejmują warunki życia, pracy, zamieszkania, odżywiania, wypoczynku, a nawet chorowania i wszelkie inne aspekty życia zbiorowego, które minimalizują, jeśli nie eliminują, jakiejkolwiek ryzyko utraty zdrowia.

Systemy ochrony zdrowia w poszczególnych państwach różnią się w zależności od regionu oraz ekonomicznego, politycznego i historycznego kontekstu, w którym funkcjonują. Mimo występujących różnic w systemach ochrony zdrowia, ze względu na funkcje i obszar działania można (za WHO) wyróżnić cztery elementy, tj. opiekę zdrowotną, zapobieganie chorobom, promocję zdrowia oraz międzysektorową współpracę na rzecz

zdrowia. Tym elementom odpowiadają określone działania. W uproszczeniu opieka zdrowotna to świadczenie usług dla jednostek w ramach medycyny leczniczej i medycyny naprawczej. Zapobieganie chorobom i promocja zdrowia to świadczenie usług dla populacji, w tym ochrona przed chorobami; zagrożeniami środowiska przyrodniczego i środowiska pracy czy też zagrożeniami wynikającymi z niekorzystnych warunków społecznych. Z kolei międzysektorowa współpraca na rzecz zdrowia to działania w różnych sektorach w celu modyfikacji społecznych, środowiskowych i ekonomicznych uwarunkowań zdrowia. Istnieje powszechne przekonanie, że wymienione cztery elementy są równoważne. Niemniej daje się zaobserwować tendencję do zawężania problematyki systemów ochrony zdrowia do problematyki systemów opieki zdrowotnej. Cel systemu ochrony zdrowia, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego, jest celem ogólnym.

Współczesne systemy ochrony zdrowia stoją w obliczu wielkich wyzwań związanych między innymi ze starzeniem się społeczeństwa, wzrostem zapotrzebowania na świadczenia, kosztami technologii medycznych, wzrostem oczekiwań społecznych oraz z nierównościami. Systemy ochrony zdrowia powinny być więc dostosowane do potrzeb zdrowotnych konkretnej populacji, które w istotnym stopniu wynikają z jej sytuacji zdrowotnej. Samoocena stanu zdrowia znajduje odzwierciedlenie w częstości korzystania z opieki zdrowotnej. Można zauważyć, że w Polsce wraz z wiekiem wyraźnie rośnie odsetek osób chorujących przewlekle i potrzebujących opieki medycznej.

Według WHO dla prawidłowego funkcjonowania systemu ochrony zdrowia konieczne jest zapewnienie właściwej liczby odpowiednio wykwalifikowanych i rozmieszczonych pracowników, przygotowanych do odpowiadania na oczekiwania ludności, oraz pracujących w sposób skuteczny, rzetelny i wydajny. Pracownicy systemu ochrony zdrowia są szczególnym elementem systemu ochrony zdrowia – mają oni zasadniczy wpływ na jego funkcjonowanie, ich pozyskanie i szkolenie jest nie tylko kosztowne, ale też wymaga czasu, a wynagrodzenia tej grupy stanowią zasadniczą część wszystkich kosztów funkcjonowania systemu.

Podstawowa opieka zdrowotna oraz ambulatoryjna opieka specjalistyczna stanowią główny szczebel systemu ochrony zdrowia. Od ich sprawności i skuteczności w istotnym stopniu zależy efektywność całego procesu leczenia pacjenta i wydolność systemu opieki zdrowotnej. Szczególne znaczenie przypisuje się opiece podstawowej nie tylko w zakresie leczenia, ale również udzielania świadczeń z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki oraz rehabilitacji.

W Polsce prawo obywateli do ochrony zdrowia jest zagwarantowane w Konstytucji RP. Zgodnie z obowiązującymi zasadami władze publiczne są zobowiązane

do zapewnienia obywatelom równego dostępu do opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, przy czym to władze publiczne wyznaczają zakres tej opieki, czyli określają, które produkty lecznicze i procedury medyczne są ujęte w koszyku świadczeń objętych publicznym systemem ubezpieczenia zdrowotnego.

Problemy polskiego systemu ochrony zdrowia dotyczą wszystkich elementów składowych tego systemu, tj. zasobów kadrowych, dostarczania świadczeń zdrowotnych, systemu informacji zdrowotnej, dostępu do produktów i technologii medycznych, systemu finansowania oraz przywództwa i zarządzania. Występujące problemy sprawiają, że system nie działa we właściwy sposób.

Najważniejszym dokumentem wyznaczającym cele i kierunki polityki ochrony zdrowia publicznego jest Narodowy Program Zdrowia (NPZ) oraz przyjęty przez Europejski Komitet Regionalny WHO dokument pn. „Zdrowie 21 – Zdrowie dla wszystkich w XXI wieku”. Narodowy Program Zdrowia (NPZ) to podstawowy dokument polityki zdrowia publicznego, który wyznacza:

- cele strategiczne,
- cele operacyjne,
- najważniejsze zadania do realizacji na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia społeczeństwa.

Narodowy Program Zdrowia powstaje na co najmniej 5 lat. Zgodnie z ustawą o zdrowiu publicznym jest ustanawiany w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Cel strategiczny Narodowego Programu Zdrowia to wydłużenie życia Polaków w zdrowiu, poprawa jakości życia związanej ze zdrowiem oraz ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu.

Cel strategiczny można osiągnąć dzięki realizacji celów operacyjnych. Mają one zmniejszyć narażenie społeczeństwa na największe zagrożenia dla zdrowia. NPZ łączy różne programy profilaktyczne realizowane dotychczas na podstawie przepisów kilku ustaw, o różnych terminach realizacji oraz różnych źródłach i poziomach finansowania (m.in. z zakresu przeciwdziałania narkomanii lub alkoholizmowi).

Powiat Jędrzejowski, odpowiedzialny za realizację ustawowych zadań w zakresie promocji i ochrony zdrowia, zobowiązany jest podejmować działania w tym kierunku. Aby osiągnąć zamierzone zadania, konieczne jest opracowywanie i realizacja oraz ocena efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców.

1. Podstawowe definicje

Polityka zdrowotna obejmuje:

- promocję zdrowia,
- profilaktykę,
- opiekę zdrowotną.

W języku potocznym zdrowie określane jest bardzo często jako stan prawidłowy, bądź brak choroby lub jej objawów. Dla potrzeb codziennego porozumiewania się takie określenia wystarczają. Jednak chcąc wykorzystać je dla ściślejszych rozważań, może okazać się, że nie jest to takie proste. Przecież nie można jednoznacznie rozumieć pojęcia „stan prawidłowy” czy „normalny”. Specjaliści uznali zatem za konieczne sformułowanie definicji, która byłaby dynamiczna, pozytywna i optymistyczna, a zarazem uwzględniała obiektywny i subiektywny aspekt zdrowia.

Obecna definicja zdrowia przyjęta przez Światową Organizację Zdrowia jest następująca: **„Zdrowie to nie tylko całkowity brak choroby, czy kalectwa, ale także stan pełnego, fizycznego, umysłowego i społecznego dobrostanu (dobrego samopoczucia)”**. Definicja ta jest bardzo ważna i postępową, ponieważ nie poprzestaje na samym negującym ujęciu, że zdrowie jest brakiem choroby, ale bardzo mocno akcentuje, że zdrowie ma w sobie aktywny aspekt, którym jest dobrostan. Oznacza to, że w kwestiach zdrowia nie mamy jedynie koncentrować się na chorobach i próbach ich zwalczania, ale powinniśmy zwłaszcza koncentrować się na samym zdrowiu - na jego wzmacnianiu. Pojawia się zatem bardzo duża rola prewencji - zapobiegania chorobom. Jeżeli chcemy być zdrowi, to drogą do tego celu nie jest jedynie pójście do lekarza wtedy, gdy jesteśmy chorzy, aby ten pomógł nam zwalczyć chorobę (ponieważ jest to skupianie się jedynie na chorobach), ale powinniśmy koncentrować się także na samym zdrowiu – wzmacniać je przez odpowiedni tryb życia (np. odpowiednie żywienie, ruch fizyczny), sposób myślenia i właściwe radzenie sobie z naszymi emocjami. Współczesna definicja zdrowia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) bardzo mocno podkreśla zatem połączenie kwestii zdrowia z życiem wewnętrznym i społecznym człowieka oraz jego osobistą troskę o kondycję fizyczną.

Na utrzymanie zdrowia jednostki ma wpływ kilka aspektów:

- kondycja, aktywność fizyczna,
- właściwe, racjonalne odżywianie,
- odporność na stres,
- utrzymywanie czystości ciała i otoczenia,
- prawidłowe funkcjonowanie w społeczeństwie,

- poddawanie się profilaktycznym badaniom medycznym.

Zdrowie to również wartość na poziomie społecznym. Stanowi ono dobro publiczne, chronione w imię zasad solidaryzmu i współodpowiedzialności. Zapobieganie chorobom jest celem zdrowia publicznego, które dotyczy całego społeczeństwa.

Państwa także mają wpływ na zapewnienie ochrony zdrowia swoim obywatelom. Czynnikiem budującymi zdrowie publiczne są:

- pokój,
- globalne, lokalne i ekonomiczne bezpieczeństwo (obejmujące mieszkanie, żywienie, edukację, zarobki),
- stabilny system ekonomiczny,
- odtwarzalne zasoby naturalne,
- sprawiedliwość i równość społeczna.

Zdrowie to wartość najcenniejsza i niezaprzeczalna. Należy o nie dbać zarówno na poziomie jednostkowym, jak i społecznym.

We współczesnej koncepcji zdrowia, jest ono określane mianem wartości, dzięki której jednostka lub cała grupa może realizować swoje życiowe aspiracje oraz zmieniać środowisko. Zdrowie również pojmowane jest jako bogactwo dla społeczeństwa, gwarantujące jego rozwój społeczny i ekonomiczny. Funkcjonuje także jako środek codziennego życia, umożliwiającą lepszą jego jakość. Biorąc pod uwagę holistyczną czyli całościową koncepcję zdrowia możemy wyróżnić jego cztery następujące wymiary:

1. Zdrowie fizyczne – prawidłowe funkcjonowanie organizmu oraz jego układów i narządów;
2. Zdrowie psychiczne, a w jego obrębie zdrowie:
 - umysłowe – zdolność do jasnego, logicznego myślenia;
 - zdrowie emocjonalne – zdolność do rozpoznawania uczuć i wyrażania ich w odpowiedni sposób; umiejętność radzenia sobie ze stresem, napięciami, depresją oraz lękiem;
3. Zdrowie społeczne – zdolność do utrzymywania prawidłowych relacji z innymi ludźmi oraz pełnienia ról społecznych;
4. Zdrowie duchowe – u niektórych ludzi jest związane z wierzeniami i praktykami religijnymi, u niektórych dotyczy utrzymywania wewnętrznego spokoju.

PROMOCJA ZDROWIA:

Promocja zdrowia jest nowym obszarem strategii działań praktycznych na rzecz zdrowia jednostek i społeczności. Łączy elementy wielu dziedzin i dyscyplin naukowych – głównie socjologii, psychologii społecznej, medycyny, pedagogiki, ekonomii i nauk politycznych.

Najczęściej używana jest definicja z Karty Ottawskiej (1986), która określa promocję zdrowia jako: „proces, który umożliwia ludziom zwiększenie kontroli nad ich zdrowiem oraz jego polepszenie i wzbogacenie”.

PROFILAKTYKA:

Profilaktyka (prewencja, zapobieganie) są to wszystkie działania podejmowane w celu zapobiegania pojawieniu się i/lub rozwojowi niepożądanych zachowań, stanów lub zjawisk w danej populacji. Nadrzędnym zadaniem tych działań jest przeciwdziałanie zagrożeniom (w tym także chorobom), których wystąpienie lub nasilenie się jest w przyszłości prawdopodobne.

EDUKACJA ZDROWOTNA:

Edukacja zdrowotna jest całościowym procesem uczenia się ludzi jak żyć aby:

- zachować i doskonalić zdrowie własne i innych,
- w przypadku wystąpienia choroby lub niepełnosprawności aktywnie uczestniczyć w jej leczeniu, radzić sobie i zmniejszać jej negatywne skutki.

II. Wybrane zagadnienia demograficzne

2.1. Ludność Powiatu Jędrzejowskiego

Strukturę terytorialną Powiatu Jędrzejowskiego tworzy 9 gmin, o powierzchni 1 257 km², w których na dzień 31 grudnia 2023 r. zamieszkiwało **82 606** osoby. Kobiety stanowią 50,83% ogółu ludności powiatu i na każdych 100 mężczyzn przypada 103,36 kobiety.

Ludność Powiatu Jędrzejowskiego

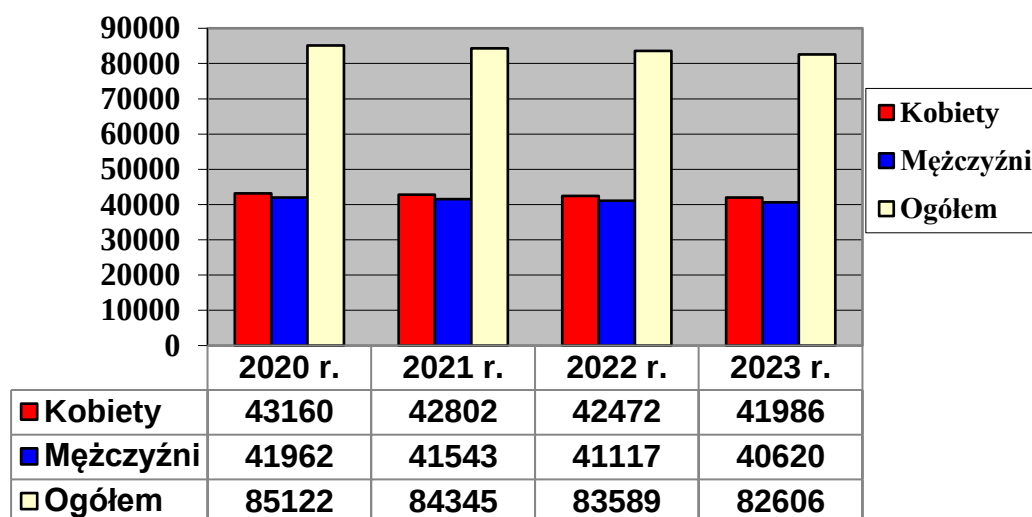
Tabela 1. Liczba ludności w gminach Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2020 – 2023.

Lp.	Nazwa gminy	Liczba ludności											
		2020 r.			2021 r.			2022 r.			2023 r.		
		kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem
1	Jędrzejów	14165	13226	27391	14107	13162	27269	14012	13041	27053	13793	12836	26629
2	Małogoszcz	5821	5772	11593	5796	5728	11524	5741	5676	11417	5669	5615	11284
3	Sędziszów	6350	6168	12518	6232	6063	12295	6192	6022	12214	6128	5931	12059
4	Imielno	2149	2166	4315	2129	2132	4261	2094	2105	4199	2090	2087	4177
5	Nagłowice	2487	2453	4940	2477	2443	4920	2461	2401	4862	2444	2377	4821
6	Oksa	2313	2315	4628	2287	2287	4574	2263	2274	4537	2247	2258	4505
7	Słupia	2158	2136	4294	2138	2122	4260	2116	2089	4205	2098	2058	4156
8	Sobków	4221	4237	8458	4189	4181	8370	4166	4156	8322	4154	4127	8281
9	Wodzisław	3496	3489	6985	3447	3425	6872	3427	3353	6780	3363	3331	6694
	Razem	43160	41962	85122	42802	41543	84345	42472	41117	83589	41986	40620	82606

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z poszczególnych gmin powiatu

Jak wynika z tabeli 1 zauważalna jest tendencja corocznego zmniejszania się liczby ludności powiatu jędrzejowskiego. W roku 2023 zmniejszyła się liczba ludności w porównaniu do roku 2022 aż o 983 osób, a na przestrzeni ostatnich czterech lat o 2516 osób.

Wykres 1. Ludność Powiatu Jędrzejowskiego z podziałem na płeć w latach 2020-2023

Analizując dane z wykresu 1 możemy zauważyć, że w latach 2020 – 2023, z roku na rok spada liczba mieszkańców, oraz, że liczba kobiet jest większa od liczby mężczyzn.

2.2. Urodzenia żywe

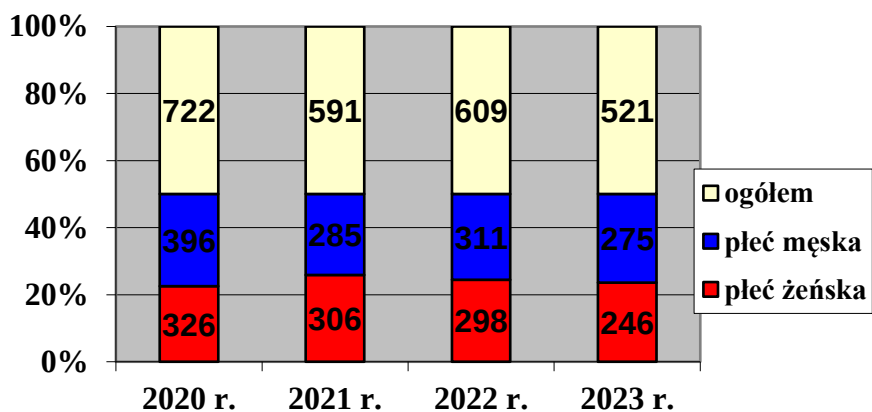
Tabela 2. Liczba urodzeń w gminach Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2020 – 2023.

Lp.	Nazwa gminy	Liczba urodzeń											
		2020 r.			2021 r.			2022 r.			2023 r.		
		pleć żeńska	pleć męska	ogółem	pleć żeńska	pleć męska	ogółem	pleć żeńska	pleć męska	ogółem	pleć żeńska	pleć męska	ogółem
1	Jędrzejów	78	135	213	82	78	160	101	95	196	66	80	146
2	Małogoszcz	61	55	116	42	45	87	32	51	83	34	41	75
3	Sędziszów	52	58	110	35	42	77	47	53	100	32	38	70
4	Imielno	22	17	39	22	16	38	17	15	32	18	12	30
5	Nagłowice	15	26	41	25	20	45	24	19	43	16	15	31
6	Oksa	18	17	35	18	17	35	15	19	34	14	11	25
7	Słupia	20	13	33	16	21	37	12	9	21	19	14	33
8	Sobków	37	42	79	40	22	62	28	30	58	33	36	69
9	Wodzisław	23	33	56	26	24	50	22	20	42	14	28	42
	Razem	326	396	722	306	285	591	298	311	609	246	275	521

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z poszczególnych gmin powiatu

Analizując dane z tabeli 2 dotyczące liczby urodzeń, w latach 2020 – 2023 zaobserwowano ogólną tendencję spadkową w liczbie urodzeń dzieci. W 2021 r. nastąpił gwałtowny spadek liczby urodzeń, o 131, w stosunku do 2020 r. W 2022 r. nastąpił niewielki wzrost liczby urodzeń o 18 w porównaniu z 2021 r., a w 2023 r. znowu nastąpił spadek urodzeń o 88, w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 2. Liczba urodzeń w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2020-2023 z podziałem na płeć

Analizując wykres 2 wynika, że brak jest prawidłowości w liczbie urodzeń chłopców w stosunku do liczby urodzeń dziewczynek. W latach 2020, 2022 i 2023 urodziło się więcej chłopców, natomiast w 2021 r. urodziło się więcej dziewczynek.

2.3. Umieralność

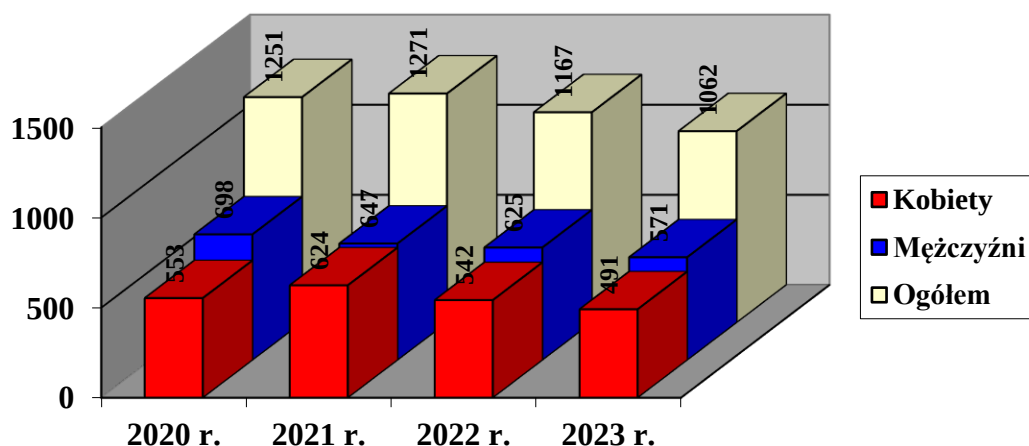
Tabela 3. Liczba zgonów w gminach Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2020 – 2023.

Lp.	Nazwa gminy	Liczba zgonów											
		2020 r.			2021 r.			2022 r.			2023 r.		
		kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem
1	Jędrzejów	181	195	376	209	197	406	169	187	356	160	183	343
2	Małogoszcz	64	86	150	73	79	152	64	68	132	50	69	119
3	Sędziszów	79	101	180	95	86	181	89	98	187	89	98	187
4	Imielno	37	43	80	37	36	73	41	34	75	23	23	46
5	Nagłowice	38	49	87	29	37	66	25	50	75	25	33	58
6	Oksa	27	42	69	34	41	75	33	33	66	27	36	63
7	Słupia	29	47	76	34	37	71	36	34	70	26	30	56
8	Sobków	50	64	114	61	65	126	45	51	96	38	60	98
9	Wodzisław	48	71	119	52	69	121	40	70	110	53	39	92
	Razem	553	698	1251	624	647	1271	542	625	1167	491	571	1062

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z poszczególnych gmin powiatu

Jak wynika z tabeli 3 liczba zgonów w latach 2020 i 2021 była na bardzo wysokim poziomie w stosunku do lat poprzednich i wynosiła w 2020 r. 1251 osób i odpowiednio 1271 osób w 2021 r. W 2022 r. nastąpił spadek zgonów, o 104 w stosunku do roku poprzedniego i o kolejne 105 w 2023 r.

Wykres 3. Liczba zgonów w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2020-2023 z podziałem na płeć

Analizując dane z wykresu 3, wynika, że w latach 2020 – 2023 zaobserwowano corocznie większą liczbę zgonów wśród populacji mężczyzn w stosunku do populacji kobiet. Zauważalny jest także nadmiarowy wzrost zgonów w latach 2020 i 2021, z tendencją spadkową w 2022 i 2023 r.

Tabela 4. Kształtowanie się sytuacji demograficznej w 2023 r. w ramach populacji powiatu

Lp.	Gmina	Ogółem urodzeń	Ogółem zgonów	Przyrost naturalny
1.	 Jędrzejów	146	343	- 197
2.	 Małogoszcz	75	119	- 44
3.	 Sędziszów	70	187	-117
4.	 Wodzisław	42	92	- 50
5.	 Imielno	30	46	- 16
6.	 Nagłowice	31	58	- 27
7.	 Oksa	25	63	- 38
8.	 Słupia	33	56	- 23
9.	 Sobków	69	98	- 29
	 RAZEM	521	1 062	- 541

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z poszczególnych gmin powiatu.

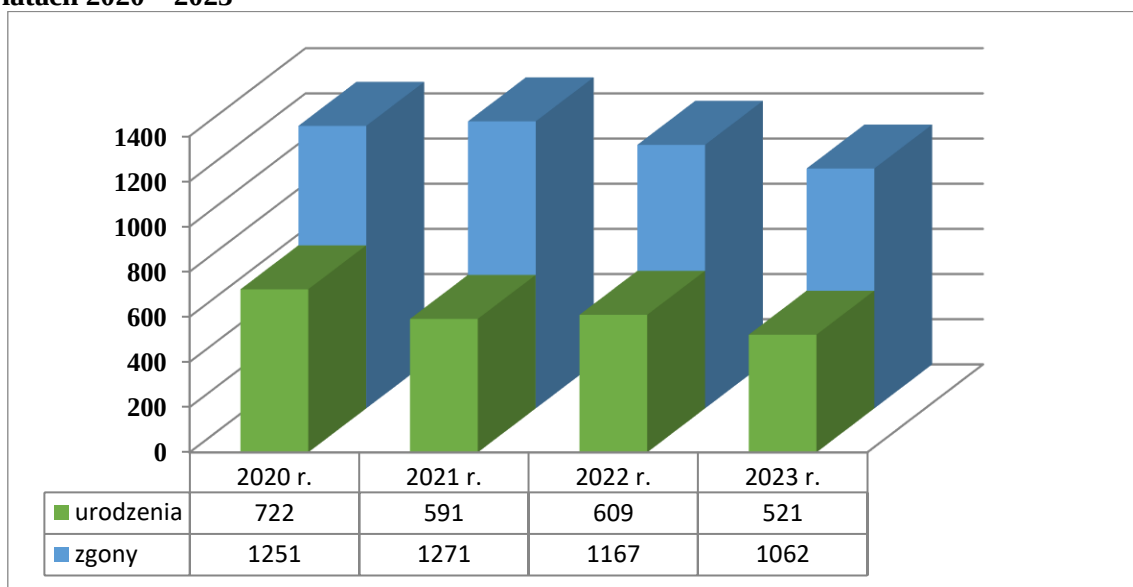
Z danych tabeli wynika, że podobnie jak w Polsce, przyrost naturalny w 2023 r. w Powiecie Jędrzejowskim był ujemny.

Województwo świętokrzyskie jest najszybciej wyludniającym się regionem w Polsce i regionem z największym odsetkiem emerytów – wynika z danych spisu powszechnego. W perspektywie 10 lat ubytek mieszkańców dotknął aż 12 województw, w tym największy woj. świętokrzyskie. Jest to ubytek na poziomie 6,6 proc., Ubytek ludności zanotowano zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich. Populacja miast w regionie świętokrzyskim zmniejszyła się o 6,7 proc., a wsi o 6,4 proc. W województwie występuje przewaga ludności wiejskiej, jest to 55 proc. osób.

Pandemia COVID-19 była przyczyną skrócenia się oczekiwanej długości życia. Z danych statystycznych wynika, że gdyby nie koronawirus, długość życia w Polsce byłaby dziś wyższa niż przed 2020 r.

Od wielu lat występuje w Polsce niekorzystne zjawisko dużej nadumieralności mężczyzn w stosunku do kobiet. Z danych wynika, że obecnie oczekiwana długość życia mężczyzn w powiecie jędrzejowskim wynosi 71,4 lat, zaś kobiet 80,23 lat.

Wykres 4. Porównanie liczby urodzeń do liczby zgonów na terenie Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2020 – 2023

Z wykresu 4, wynika, że w latach 2020 – 2023 liczba zgonów w każdym roku była większa niż liczba urodzeń, z tendencją wzrostową. W 2020 r. zmarło o 529 osób więcej niż urodziło się dzieci, w 2021 r. różnica ta wynosiła aż 680 osób, a w 2022 r. różnica ta nieco zmalała i wynosiła 558 osób, w kolejnym 2023 r. różnica ta wynosiła 541 osób.

W 2023 roku w Polsce urodziło się nas o 11 proc. Mniej w stosunku do roku poprzedniego, a przyrost naturalny wyniósł -137 tys. To tak, jakby w ciągu roku zniknęła cała populacja Rybnika czy Zielonej Góry. Prawdopodobnie **pierwszy raz w historii dzietność w Polsce spadła do poziomu mniejszego niż 1,20**. Jeszcze w 2022 roku było to 1,26. Tym samym wступujemy do ligi państw o najniższej dzietności na globie. Co prawda

daleko nam jeszcze do globalnych liderów depopulacji (jak np. Korea Południowa), ale już niewiele państw ma niższą dzietność od nas. Jeszcze w 2017 roku w Polsce urodziło się ponad 400 tys. dzieci. W ciągu ostatnich 6 lat liczba urodzeń spadła o ponad 30 proc.

Wykres 5. Liczba urodzeń w Polsce w latach 2018-2023

Tabela 5. Liczba zgonów w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w latach 2021-2023

Lp.	Oddział	Liczba zgonów		
		2021 r.	2022 r.	2023 r.
1	Oddział Chorób Wewnętrznych	152	141	153
2	Oddział Pediatriczny	0	1	0
3	Oddział Chirurgii Ogólnej	33	18	34
4	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	31	27	24
5	Oddział Położniczo-Ginekologiczny	0	0	0
6	Szpitalny Oddział Ratunkowy	49	44	40
7	Oddział Ortopedyczny	3	3	6
8	Hospicjum Stacjonarne	152	157	145
9	Oddział Neonatologiczny	0	1	0
RAZEM		420	392	402

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Szpitala Specjalistycznego w Jędrzejowie

Z tabeli 5 wynika, że w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie w roku 2022 zmarło o 28 osób mniej niż w roku 2021, natomiast w 2023 r. o 10 osób więcej w stosunku do roku poprzedniego.

2.4. Przyczyny zgonów

Tabela 6. Najczęstsze przyczyny zgonów w latach 2021-2023 w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie

Lp.	Kod ICD	Nazwa	Liczba zgonów		
			2021 r.	2022 r.	2023 r.
1	I00-I99	Choroby układu krążenia	177	239	257
2	C00-D48	Nowotwory	66	61	68
3	K00-K93	Choroby układu trawiennego	27	18	14
4	L00-K99	Choroby skóry i tkanki podskórnej	19	23	13
5	J00-J99	Choroby układu oddechowego	36	21	23
6	N00-N99	Choroby układu moczowo-płciowego	15	4	6
7	S00-T98	Urazy, zatrucia	5	8	8
8	R00-R99	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań	4	3	3
9	E00-E90	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	8	8	3
10	A00-B99	Choroby zakaźne i pasożytnicze	4	4	2
11	G00-G99	Choroby układu nerwowego	1	1	5
12	M00-M99	Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	0	0	0
13		inne	59	1	0
RAZEM			420	392	402

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Szpitala Specjalistycznego w Jędrzejowie

Jak wynika z tabeli 4 najczęstszymi przyczynami zgonów w 2023 r. w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie były choroby układu krążenia i nowotwory.

III. Organizacja opieki zdrowotnej w Powiecie Jędrzejowskim

3.1. Działalność podstawowej opieki zdrowotnej na terenie Powiatu Jędrzejowskiego

Przez podstawową opiekę zdrowotną należy rozumieć ogół działań w miejscu lub w pobliżu miejsca zamieszkania pacjenta, realizowanych przez lekarza rodzinnego, pielęgniarkę środowiskowo-rodzinną i innych specjalistów. Podstawowa opieka zdrowotna stanowi miejsce pierwszego kontaktu z systemem opieki zdrowotnej oraz gwarantuje wszystkim obywatelom łatwy dostęp do świadczeń na równych zasadach.

Działania podstawowej opieki zdrowotnej ukierunkowane są zarówno na osoby zdrowe, jak i chore. Zakres tych działań zależy od potrzeb oraz od możliwości organizacyjnych i ekonomicznych społeczeństwa. Centralną rolę pełni w niej lekarz rodzinny, który jest koordynatorem działań odpowiedzialnym za współpracę zarówno z opieką zdrowotną specjalistyczną (otwartą i zamkniętą) jak i opieką komunalną (społeczną), odpowiadając za: promocję zdrowia, prewencję chorób, diagnostykę oraz terapię i rehabilitację.

Podstawowa opieka zdrowotna poprzez swoje umiejscowienie i możliwości oddziaływania decyduje o poczuciu bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli oraz przyczynia się do wzmocnienia działań, w obszarze szeroko rozumianej promocji zdrowia i zapobiegania chorobom.

Zadaniem podstawowej opieki zdrowotnej jest zapewnienie opieki ciągłej. Ważną funkcją opieki podstawowej jest jej koordynacyjna rola w odniesieniu do świadczeń medycznych, udzielanych przez inne struktury systemu ochrony zdrowia.

W zakładzie opieki zdrowotnej pacjent ma prawo do:

- świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom wiedzy medycznej, a w sytuacji ograniczonych możliwości udzielenia odpowiednich świadczeń – do korzystania z rzetelnej, opartej na kryteriach medycznych procedury ustalającej kolejność dostępu do świadczeń;
- udzielania mu świadczeń zdrowotnych przez osoby uprawnione do ich udzielania, w pomieszczeniach i przy zastosowaniu urządzeń odpowiadających określonym wymaganiom fachowym i sanitarnym;
- informacji o swoim stanie zdrowia;
- wyrażenia zgody albo odmowy na udzielenie mu określonych świadczeń zdrowotnych, po uzyskaniu odpowiedniej informacji;
- intymności i poszanowania godności w czasie udzielania świadczeń zdrowotnych;
- udostępniania mu dokumentacji medycznej lub wskazania innej osoby, której dokumentacja ta może być udostępniana;
- zapewnienia ochrony danych zawartych w dokumentacji medycznej dotyczącej jego osoby;
- dostępu do informacji o prawach pacjenta.

Tabela 7. Wykaz publicznych i niektórych niepublicznych zakładów ochrony zdrowia udzielających świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie powiatu

Nazwa przychodni i adres	Nr telefonu	Godziny pracy	Zakres świadczonych usług
Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jędrzejowie ul. B. Chrobrego 4	41 386 21 72		Administracja
Przychodnia Rejonowa Nr 1 ul. 11 Listopada 26 28-300 Jędrzejów	41 386 11 69	pn.-pt. 7 ³⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy Gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, Punkt szczepień
	41 386 10 84		
	506 674 101		
	41 386 12 98	pn.-pt. 7 ³⁰ -16 ⁰⁰	Pracownia rtg.
	41 386 11 69	pn.,wt.,czw.,pt. 14 ³⁰ -19 ³⁰	Punkt informacyjno-konsultacyjny
Przychodnia Rejonowa Nr 2c ul. Chrobrego 4 28-300 Jędrzejów	41 385 47 10	pn.-pt. 7 ³⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy Gabinet położnej, Gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, Punkt szczepień
	506 676 127		
	506 676 607		
	41 385 47 10	pn. 7 ²⁵ -15 ⁰⁰ ; 18-20 ⁰⁰ wt. 7 ²⁵ -16 ⁰⁰ ; 17 ⁰⁰ -20 ⁰⁰ śr. 8 ⁰⁰ -19 ³⁵ ; czw. 11 ³⁰ -19 ⁰⁵ pt. 12 ⁰⁰ -20 ³⁰	Poradnia ginekologiczno-położnicza – świadczenia AOS
	506 731 532		

	573 441 440	pn.-pt. 7 ²⁵ -15 ⁰⁰	Laboratorium Diagnostyki Medycznej (tel. czynny w godz.11.00-15.00)
Gabinet fizjoterapii – świadczenia REH ul. 11 Listopada 113B 28-300 Jędrzejów	41 386 31 40	pn.-pt. 7 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Świadczenia w zakresie fizjoterapii ambulatoryjnej
		wt. 14 ³⁰ -19 ³⁰	Punkt informacyjno-konsultacyjny dla niepełnosprawnych
Wiejski Ośrodek Zdrowia w Przysławiu Przysław 55 28-300 Jędrzejów	41 385 73 23 573 778 905	pn.,wt.,pt. 7 ²⁵ -15 ⁰⁰ śr. 7 ²⁵ -9 ⁴⁰ ; czw. 9 ²⁵ -17 ⁰⁰ pt. 12 ⁰⁰ -20 ³⁰	Poradnia Lekarza POZ Gabinet zabiegowy Punkt szczepień
Wiejski Ośrodek Zdrowia w Rakowie, Raków 41, 28-300 Jędrzejów	41 385 90 18 512 280 462	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -15 ³⁵	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy, Gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej Punkt szczepień
NZOZ Jędrzejowskie Centrum Medyczne ul. Dygasińskiego 126 28-300 Jędrzejów	41 242 80 69	pn.-pt. 7 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ
NZOZ „IS-MED” Przychodnia Specjalistyczna w Jędrzejowie ul. Armii Krajowej 8 ul. Armii Krajowej 10 ul. Prosta 12	41 386 14 05 41 386 41 06	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Fizjoterapia, Ośrodek rehabilitacji leczniczej dziennej Poradnia leczenia uzależnień, Poradnia neurologiczna, Poradnia okulistyczna Poradnia reumatologiczna, Poradnia zdrowia psychicznego
Miejsko-Gminny Zespół Ośrodków Zdrowia w Małogoszczu ul. Jaszowskiego 3 28-366 Małogoszcz	41 387 53 00	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy, Rehabilitacja Lecznicza, Diagnostyka Laboratoryjna, Gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, Punkt szczepień, Gabinet medycyny szkolnej
Ośrodek Zdrowia w Złotnikach, Złotniki 60, 28-366 Małogoszcz	41 385 37 02	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -14 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy, Gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, Gabinet medycyny szkolnej
Miejsko-Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziszowie Os. Na Skarpie 17 38-340 Sędziszów	41 381 10 38	pn.-pt. 7 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Poradnia chirurgii ogólnej, Poradnia ginekologiczno-położnicza,
Przychodnia Rodzinna ul. Dworcowa 23 28-340 Sędziszów	41 278 26 06 784 367 410 667 173 489	pn.-pt. 7 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Poradnia ortopedyczna, Pielęgniarska opieka długoterminowa domowa, Rehabilitacja lecznicza, Diagnostyka radiologiczna, Odpłatne gabinety specjalistyczne
Przychodnia Lekarska Eskulap, ul. Przemysłowa 9B 28-340 Sędziszów	41 38126 99	pn.-pt. 7 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Poradnia Ginekologiczno-położnicza, Poradnia laryngologiczna, Poradnia Logopedyczna
Gminny Ośrodek Zdrowia w Wodzisławiu, ul. Ariańska 12, 28-330 Wodzisław ul. Szkolna 3	41 380 60 24 572 908 160	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy Gabinet położnej, Gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, Punkt szczepień, Punkt pobrań
	572 908 162	pn., śr., 10 ²⁵ -18 ⁰⁰ wt., czw., pt. 8 ⁰⁰ -15 ⁰⁰	Gabinet stomatologiczny
	572 908 166	pn., śr., pt. 8 ⁰⁰ -16 ³⁰ wt., czw., 8 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Fizjoterapia ambulatoryjna
GOZ w Wodzisławiu Filia w Lubczy, Lubcza 107/6 28-330 Wodzisław	515 079 357	pn. 8 ⁰⁰ -11 ⁰⁰ śr., czw. 15 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Podstawowa opieka zdrowotna, Gabinet zabiegowy
GOZ w Wodzisławiu Filia w Niegosławicach 85 28-330 Wodzisław	572 908 167	czw. 8 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Podstawowa opieka zdrowotna, Gabinet zabiegowy
Gminny Ośrodek Zdrowia w Imielnie, ul. Cmentarna 7 28-313 Imielno	41 385 12 22	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy, Poradnia stomatologiczna, Pielęgniarstwo szkolne

Ośrodek Zdrowia w Opatkowicach Murowanych 22 28-313 Imielno	41 385 12 28	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -15 ³⁵	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy
PRO-MED. A. Góra-Pazera, M. Rudnicki sp.j. Ośrodek Zdrowia w Nagłowicach, ul. Parkowa 2 28-362 Nagłowice	41 381 45 21	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Poradnia Ginekologiczno-położnicza, Rehabilitacja lecznicza, Punkt pobrań, Gabinet zabiegowy, Pielęgniarstwo szkolne
PRO-MED. Ośrodek Zdrowia w Desznie Deszno 74, 28-362 Nagłowice	41 381 73 30	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -15 ³⁵	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy, Pielęgniarstwo szkolne
NZOZ Przychodnia Lekarska MULTIMED ul. Strażacka 7, 28-363 Oksa	41 380 80 24	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy
NZOZ EURO-MED sp. z o.o. Słupia 2A, 28-350 Słupia	41 381 60 56 601 253 988	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet zabiegowy, Poradnia ginekologiczna, Poradnia reumatologiczna, Gabinet rehabilitacji, Medycyna Sportowa
Ośrodek Zdrowia w Sobkowie, ul. Źródłowa 3 28-305 Sobków	41 387 10 06	pn.-pt. 7 ³⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ, Poradnia Ginekologiczna, Poradnia radiologiczna, Gabinet stomatologiczny, Gabinet zabiegowy, Gabinet położnej, Punkt pobrań
Ośrodek Zdrowia w Miąsowej Osowa 13, 28-305 Sobków	41 387 30 26	pn.-pt. 7 ³⁰ -15 ³⁰	Poradnia Lekarza POZ, Gabinet stomatologiczny
NZOZ GRACA-MED. ul. Długa 39 28-305 Sobków	41 227 16 27	pn.-pt. 8 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Poradnia Lekarza POZ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z poszczególnych gmin

3.2. Nocna i świąteczna opieka zdrowotna w Powiecie Jędrzejowskim

Nocna i świąteczna opieka zdrowotna to świadczenie w rodzaju podstawowej opieki zdrowotnej realizowane przez lekarzy lub pielęgniarki od poniedziałku do piątku w godzinach od 18⁰⁰ do 8⁰⁰ rano dnia następnego oraz w soboty, niedziele i inne dni ustawowo wolne od pracy w godzinach od 8⁰⁰ do 8⁰⁰ dnia następnego. W sytuacji pogorszenia stanu zdrowia ubezpieczeni mogą korzystać z pomocy dowolnego punktu nocnej opieki bezpłatnie i bez skierowania, nie trzeba też sugerować się miejscem zamieszkania ani lekarzem, do którego jesteście zapisani..

Świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej obejmują:

- **poradę lekarską** udzielaną w warunkach ambulatoryjnych (w bezpośrednim kontakcie z pacjentem), telefonicznie lub w miejscu zamieszkania pacjenta (w przypadkach medycznie uzasadnionych);
- **świadczenia udzielane przez pielęgniarkę** w warunkach ambulatoryjnych lub w miejscu zamieszkania pacjenta, zlecone przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Nocna i świąteczna opieka zdrowotna utworzona została głównie przy Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych i Izbach Przyjęć. Korzystają z niej pacjenci w stanach nagłego

zachorowania, czy nagłego pogorszenia stanu zdrowia, do którego dochodzi w nocy, bądź w święta. Głównym celem świadczenia takich usług i powołania nowych przychodni od 1 października 2017 r. jest odciążenie Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych, na które trafiają osoby w stanie zagrożenia życia i wyeliminowanie tam długich kolejek. Ma to być możliwe dzięki wstępnej selekcji, której dokona personel szpitala i zdecyduje, kto ma trafić na Szpitalny Oddział Ratunkowy, a kto do przychodni całonocnej i świątecznej opieki medycznej. Obrazowo rzecz ujmując, chodzi o to aby pacjent z przebiegiem nie czekał w jednej kolejce z osobą, której życie jest zagrożone.

Tabela 8. Nocna i świąteczna opieka zdrowotna w Powiecie Jędrzejowskim w 2023 r.

Miejsce udzielania świadczeń	Nazwa świadczeniodawcy
Jędrzejów ul. Małogoska 25	Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie

3.3. Opieka zdrowotna nad uczniami

W dniu 12 września 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. poz. 1078). Ustawa wprowadziła obowiązek zapewnienia uczniom pielęgniarce środowiska nauczania i wychowania albo higienistki szkolnej. Pielęgniarki oraz higienistki sprawują profilaktyczną opiekę zdrowotną. Gabinety mają mieścić się w szkołach albo w miejscu określonym w umowie o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej. W szkołach prowadzonych przez Powiat Jędrzejowski, we wszystkich z wyjątkiem szkół w Wodzisławiu i Sędziszowie gabinety pielęgniarskie mieszczą się w budynkach szkół. Zespół Szkół w Wodzisławiu korzysta z gabinetu w Szkole Podstawowej w Wodzisławiu (ten sam budynek), natomiast Zespół Szkół w Sędziszowie z gabinetu z Przychodni Lekarskiej funkcjonującej w sąsiedztwie.

Ustawa wprowadziła także obowiązek zapewnienia uczniom możliwości korzystania z opieki stomatologicznej. Jeśli w szkole nie ma gabinetu dentystycznego, organ prowadzący ma obowiązek zawrzeć porozumienie z gabinetem zewnętrznym udzielającym świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży, finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z zawartymi porozumieniami opiekę stomatologiczną nad poszczególnymi jednostkami oświatowymi sprawują:

1. PAMADENT Poradnia Stomatologiczna Małgorzata Kwiecień-Zawada w Jędrzejowie, ul. Feliksa Przytkowskiego 43, nad szkołami:
 - I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Reja w Jędrzejowie;

- Zespół Szkół nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Jędrzejowie;
 - Zespół Szkół nr 2 im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” w Jędrzejowie;
 - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Jędrzejowie.
2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Stomatologiczne „BIO-DENT” w Sędziszowie, ul. Przemysłowa 9B, nad szkołami:
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Macieja Rataja w Krzelowie;
 - Zespół Szkół w Sędziszowie.
3. Gminny Ośrodek Zdrowia w Wodzisławiu, ul. Ariańska 12, nad Zespołem Szkół w Wodzisławiu.

Opieka stomatologiczna nad uczniami w zakresie świadczeń ogólnostomatologicznych do ukończenia 18 roku życia wymaga pisemnej zgody rodziców, natomiast opieka stomatologiczna w zakresie profilaktycznych świadczeń stomatologicznych do ukończenia 19 roku życia, jest sprawowana w przypadku braku sprzeciwu rodziców albo pełnoletnich uczniów. Opieka stomatologiczna jest finansowana ze środków ujętych w planie finansowym Narodowego Funduszu Zdrowia.

3.4. Ambulatoryjna opieka specjalistyczna w Powiecie Jędrzejowskim

Ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne udzielane są na podstawie skierowania od lekarza POZ lub innego lekarza udzielającego świadczeń w ramach umowy NFZ.

Skierowanie dla ubezpieczonego nie jest wymagane do świadczeń:

- ginekologa i położnika,
- stomatologa,
- wenerologa,
- onkologa,
- psychiatry.

Nie jest ono również wymagane dla osób:

- chorych na gruźlicę,
- zakażonych wirusem HIV,
- inwalidów wojennych i wojskowych, osób represjonowanych oraz kombatanów,
- cywilnych niewidomych ofiar działań wojennych,
- uzależnionych od alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych w zakresie leczenia odwykowego,
- uprawnionych żołnierzy lub pracowników w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa.

Pacjent ma prawo wyboru lekarza specjalisty, spośród świadczeniodawców posiadających umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia. Pacjent ubiegający się o świadczenie, obowiązany jest przedstawić dowód ubezpieczenia zdrowotnego. Brak dowodu ubezpieczenia nie może być podstawą odmowy udzielenia świadczenia w stanie nagłym.

Wykaz poradni i pracowni ambulatoryjnej opieki specjalistycznej funkcjonujących w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik sp. z o.o.w Jędrzejowie:

Poradnia Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej

Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc

Poradnia Medycyny Pracy

Poradnia Alergologiczna

Poradnia Chirurgii Ogólnej

Poradnia Urazowo-Ortopedyczna

Poradnia Diabetologiczna

Poradnia Ginekologiczno-Położnicza

Poradnia Urologiczna

Poradnia Kardiologiczna

Poradnia Neonatologiczna

Poradnia Neurologiczna

Poradnia Okulistyczna

Poradnia Logopedyczna

Poradnia Otolaryngologiczna

Pracownia Rezonansu Magnetycznego

Pracownia Tomografii Komputerowej

Pracownia USG

Pracownia RTG

Pracownia Endoskopii- Gastroskopia

Pracownia Endoskopii-Kolonoskopia

3.5. Pakiet onkologiczny w Powiecie Jędrzejowskim

Choroby onkologiczne charakteryzują się najczęściej dużą dynamiką zmian i szybko postępującym procesem nowotworowym. Dlatego pacjenci, co do których istnieje podejrzenie nowotworu, mają szczególne uprawnienia w dostępie do szybkiej diagnostyki i leczenia.

Zapewnia to im pakiet onkologiczny, którego szczegóły zawarte są w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie wzoru karty diagnostyki i leczenia onkologicznego (Dz. U. poz. 1250).

Do onkologa nie potrzeba skierowania. Jednak diagnozowaniem nowotworu mogą się zająć lekarze innych specjalizacji.

Jeśli lekarz podstawowej opieki zdrowotnej na podstawie wykonanych badań uzna, że istnieje podejrzenie choroby nowotworowej i konieczne jest skierowanie pacjenta do określonego specjalisty, wydaje kartę diagnostyki i leczenia onkologicznego, tzw. DiLO. Karta ta należy do pacjenta, zastępuje skierowanie i dokumentuje cały proces diagnostyki i leczenia. Kartę DiLO może wystawić także lekarz innej specjalności niż ten przyjmujący w POZ, ale tylko w przypadku podejrzenia nowotworu złośliwego (nie każdy nowotwór jest złośliwy).

Zadaniem lekarza specjalisty w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej jest potwierdzenie lub wykluczenie nowotworu. Jeśli okaże się, że pacjent ma nowotwór, specjalista ma obowiązek skierować na diagnostykę, która określi jego lokalizację, typ oraz stadium zaawansowania.

Zasadniczo:

- 28 dni - tyle czasu ma poradnia specjalistyczna na diagnostykę wstępną, która służy potwierdzeniu lub wykluczeniu nowotworu;
- 21 dni - tyle czasu powinna zająć tzw. diagnostyka pogłębiona, dzięki której ustala się typ, stopień zaawansowania i lokalizację nowotworu.

Nie każda poradnia specjalistyczna znajduje się w sieci realizującej pakiet onkologiczny. Poradnie, które się tym zajmują, są opatrzone tablicą z zielonym logo „Szybka Terapia Onkologiczna”.

Tabela 9. Wykaz placówek ambulatoryjnej opieki specjalistycznej realizujących świadczenia pakietu onkologicznego w 2023 r.

Nazwa placówki	Adres	Telefon	Zakres świadczeń
Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie	Jędrzejów, ul. Małogoska 25	413 861 491	▪ świadczenia w zakresie chirurgii dziecięcej ▪ świadczenia w zakresie chirurgii ogólnej ▪ świadczenia w zakresie dermatologii i wenerologii ▪ świadczenia w zakresie gruźlicy i chorób płuc ▪ świadczenia w zakresie hematologii ▪ świadczenia w zakresie neurologii ▪ świadczenia w zakresie okulistyki ▪ świadczenia w zakresie otolaryngologii ▪ świadczenia w zakresie położnictwa i ginekologii ▪ świadczenia w zakresie urologii
Gminny Zakład	Sobków	413 871 006	▪ świadczenia w zakresie położnictwa

Opieki Zdrowotnej w Sobkowie	ul. Źródłowa 3		i ginekologii
Iwona Szwach Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „IS-MED.”	Jędrzejów, ul. Armii Krajowej 10	413 861 405	▪ świadczenia w zakresie neurologii ▪ świadczenia w zakresie okulistyki ▪ świadczenia w zakresie otolaryngologii
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ginekologia i Położnictwo” Tomasz Biskup	Jędrzejów, ul. 11 Listopada 76	602 497 641	▪ świadczenia w zakresie ginekologii i położnictwa
Skuczyńska – Skalska Barbara „Stok Pol” usługi medyczne	Jędrzejów, ul. Kopernika 4	413 862 412	▪ świadczenia w zakresie neurologii
Stanisław Filip Grzyb Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Euro Med.” w Słupi	Słupia 2a	413 816 056	▪ świadczenia w zakresie położnictwa i ginekologii
Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jędrzejowie	Jędrzejów, ul. B. Chrobrego 4	413 862 172	▪ świadczenia w zakresie położnictwa i ginekologii

Tabela 10. Szpital realizujący świadczenia w ramach pakietu onkologicznego w 2023 r.

Nazwa jednostki	Adres	Telefon	Zakres świadczeń
Szpital Specjalistyczny Artmedik sp. z o.o. w Jędrzejowie	Jędrzejów, ul. Małogoska 25	413 861 721	▪ świadczenia w zakresie chirurgii ogólnej ▪ świadczenia w zakresie położnictwa i ginekologii ▪ świadczenia w zakresie ortopedii i traumatologii ruchu

3.6. Lecznictwo szpitalne w Powiecie Jędrzejowskim

Na terenie Powiatu Jędrzejowskiego znajduje się jedna placówka sprawująca opiekę stacjonarną – Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie, który posiada kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia. Szpital jędrzejowski zabezpiecza potrzeby mieszkańców Powiatu w zakresie dostępności do świadczeń zdrowotnych leczenia szpitalnego w szerokim zakresie.

Zgodnie z wpisem w rejestrze zakładów opieki zdrowotnej prowadzonym przez Wojewodę Świętokrzyskiego – Księga Rejestrowa Nr 0000000210111 w szpitalu funkcjonuje dziewięć oddziałów.

Tabela 11. Wykaz oddziałów szpitalnych w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie wg stanu na dzień 31.12.2023 r.

Lp.	Oddział	Liczba łóżek	Uwagi
1	Oddział Chorób Wewnętrznych	21	Liczba łóżek zmniejszona w związku z remontem sal chorych
2	Oddział Pediatriczny	20	
3	Oddział Chirurgii Ogólnej	25	
4	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	3	
5	Oddział Położniczo-Ginekologiczny	25	
6	Szpitalny Oddział Ratunkowy	4	
7	Oddział Ortopedyczny	22	
8	Hospicjum Stacjonarne	19	
9	Razem	139	
10	Neonatologiczny	12	dodatkowo 6 inkubatorów
	SUMA	151	

Źródło: Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie

Tabela 12. Liczba pacjentów na poszczególnych oddziałach oraz przeciętny okres pobytu chorego na poszczególnych oddziałach w latach 2020-2023

Lp	Oddział	Przyjęto do oddziału			
		2020	2021	2022	2023
1	Oddział Chorób Wewnętrznych	1164	944	964	926
2	Oddział Pediatriczny	393	440	685	579
3	Oddział Chirurgii Ogólnej	1163	1372	1603	1798
4	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	23	40	45	36
5	Oddział Położniczo-Ginekologiczny	1291	1304	1410	1310
6	Oddział Ortopedyczny	1050	1170	1343	1403
7	Oddział Neonatologiczny	369	242	294	248
8	SUMA Szpital	5453	5512	6344	6300
9	Hospicjum Stacjonarne	198	202	180	169

Źródło: Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie

Liczba pacjentów w latach 2020 i 2021 utrzymywała się na zbliżonym poziomie, w 2022 r. wzrosła o 832 pacjentów w stosunku do 2021 r., a następnie zmalała o 44 w stosunku do 2022 r.

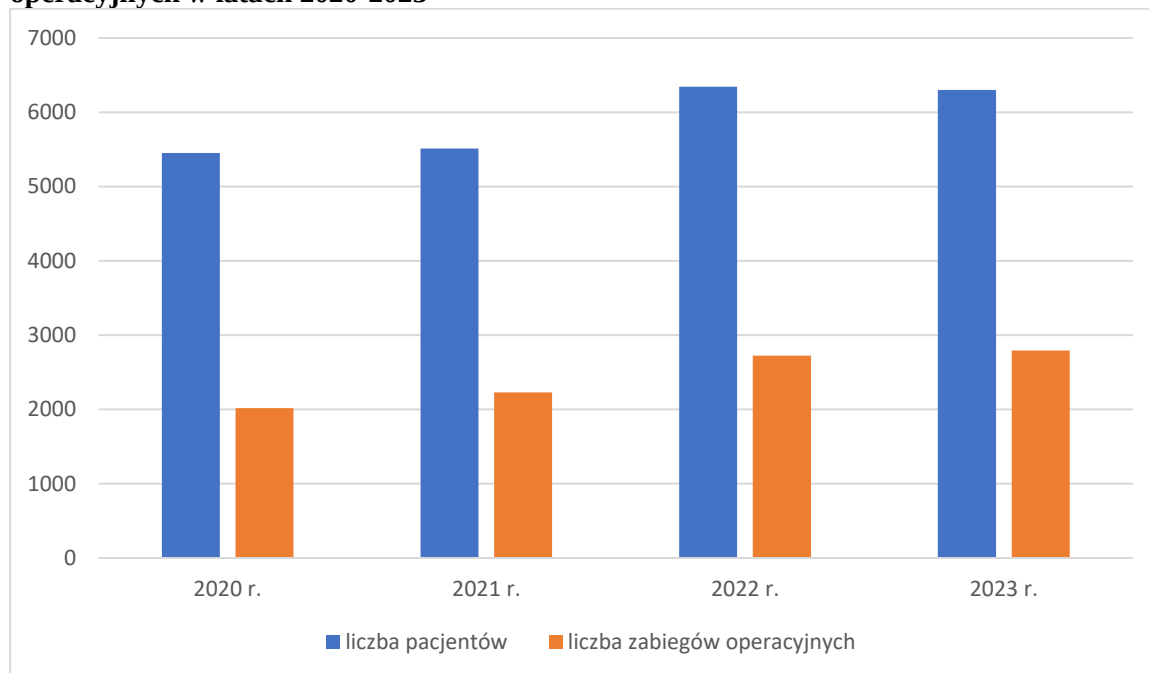
Tabela 13. Liczba wykonywanych zabiegów operacyjnych na poszczególnych oddziałach w latach 2020-2023

Oddział	2020	2021	2022	2023
Oddział Urazowo-Ortopedyczny	1006	1061	1223	1269
Oddział Chirurgii Ogólnej	631	841	1151	1217
Oddział Położniczo-Ginekologiczny	142	172	147	145
Oddział Położniczo-Ginekologiczny (cięcia cesarskie)	238	153	202	164
RAZEM	2017	2227	2723	2795

Źródło: Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie

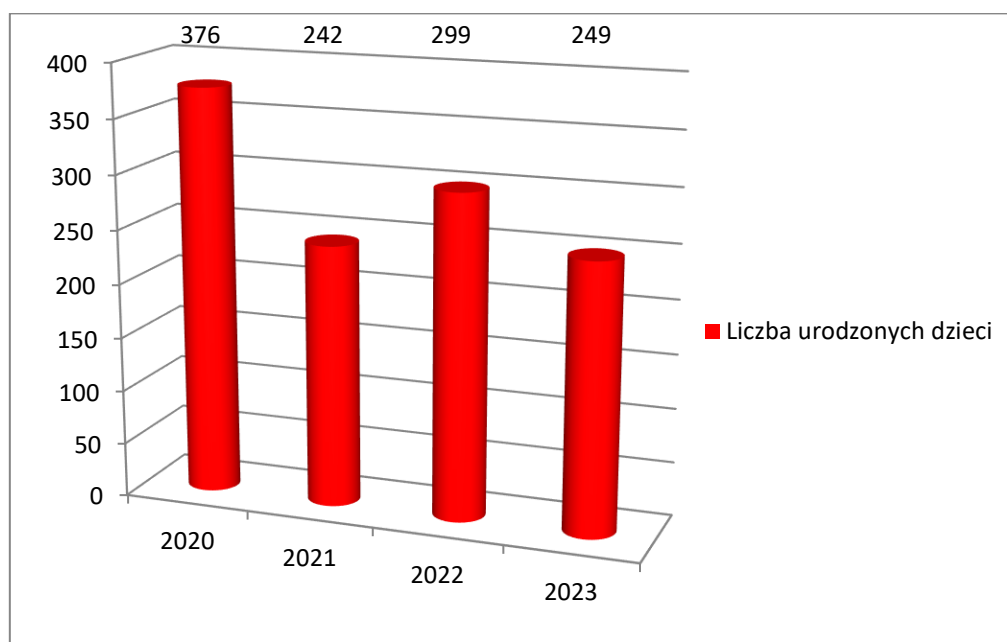
Liczba zabiegów operacyjnych ulega corocznie wahaniom, z tendencją wzrostową.
W 2022 r. wykonano o 496 zabiegów operacyjnych więcej w stosunku do 2021 r. i o następne 72 więcej w stosunku do 2022 r.

Wykres 6. Porównanie liczby pacjentów szpitala do liczby przeprowadzonych zabiegów operacyjnych w latach 2020-2023

Liczba urodzonych dzieci w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w 2023 r.:
249 (w tym 1 martwo urodzonych).

Wykres 7. Liczba urodzonych dzieci w Szpitalu Specjalistycznym w Jędrzejowie w latach 2020-2023

Z powyższego wykresu wynika, że liczba dzieci urodzonych w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w latach 2020-2023 ulegała wahaniom i oscylowała w przedziale

od 376 urodzeń do 242, w roku 2021 nastąpił duży spadek, o 134 urodzeń mniej w stosunku do 2020 r., w 2022 r. nastąpił wzrost o 57 urodzeń w stosunku do poprzedniego roku, a następnie w 2023 r. spadek liczby urodzeń o 50 w stosunku do poprzedniego roku.

Tabela 14. Liczba zatrudnionych lekarzy z podziałem na specjalizacje w Szpitalu Specjalistycznym w Jędrzejowie w latach 2021-2022

Specjalizacja	Liczba zatrudnionych lekarzy		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Alergologii	3	1	1
Anestezjologia i Intensywna Terapia	16	17	12
Chirurgia ogólna	11	10	10
Chirurgia dziecięca	1	1	1
Chorób płuc	2	1	1
Chorób wewnętrznych	8	12	12
Urologii	4	4	3
Diabetologii	1	1	1
Hematologii	1	1	1
Kardiologii	2	2	2
Kardiologii dziecięcej	1	0	0
Neonatologii	1	1	1
Neurologii	1	3	2
Medycyny pracy	1	1	1
Okulistyki	3	3	3
Ortopedii i traumatologii	15	11	13
Otorynolaryngologii	1	2	2
Pediatrici	7	7	7
Położnictwa i ginekologii	21	18	18
Radiodiagnostyki	6	6	6
Razem	106	102	97

Tabela 15. Liczba zatrudnionych pielęgniarek i położnych w latach 2021-2022

Specjalizacja	Liczba zatrudnionych		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Pielęgniarki	180	214	187
Położne	28	28	30

Hospicjum Stacjonarne

W hospicjum stacjonarnym udzielane są świadczenia pacjentom cierpiącym na nieuleczalne postępujące schorzenia. Prowadzona jest opieka dla pacjentów onkologicznych w terminalnym okresie choroby nowotworowej.

Działalność hospicjum obejmuje:

- zwalczanie bólu trudnego do opanowania i innych objawów somatycznych,

- łagodzenie cierpień psychicznych, duchowych i socjalnych
- wspomaganie rodziny chorych w czasie trwania choroby, jak i w okresie osierocenia

Celem opieki paliatywnej, a zatem działalności hospicjum, jest poprawienie jakości życia chorych i ich rodzin. Opiekę paliatywną w Hospicjum sprawuje profesjonalny interdyscyplinarny zespół, w skład którego wchodzi : lekarze, pielęgniarki, psycholog, rehabilitant, pracownik socjalny, duchowny i personel pomocniczy.

W 2023 roku do hospicjum przyjęto 169 pacjentów, w trakcie roku zmarło 145 pacjentów.

Funkcjonowanie Szpitala w roku 2023

Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie, udzielając świadczeń medycznych finansowanych ze środków publicznych oraz prowadząc Szpitalny Oddział Ratunkowy, jest zobowiązany do przyjęcia każdego pacjenta w stanie zagrożenia życia i zdrowia. Szpital nie może odmówić leczenia z uwagi na problemy finansowe, kadrowe, czy wykonanie kontraktu, Szpital zawsze na pierwszym miejscu stawia leczenie i niesienie pomocy, później rozliczanie usług. Rok 2023 charakteryzowały przede wszystkim problemy finansowe.

Utrzymująca się nieprzerwanie od kilku lat zachorowalność związana z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2, oraz epidemią grypy w II połowie roku 2023, sytuacja na rynku usług zdrowotnych, inflacja oraz polityka finansowa Narodowego Funduszu Zdrowia, miały niekorzystny wpływ na działalność szpitala, który w pierwszej kolejności musi przyjąć odpowiedzialność za życie i zdrowie Pacjentów. Najwyższym priorytetem Szpitala, niezależnie od sytuacji jest utrzymanie ciągłości leczenia, dostaw leków, tlenu i materiałów medycznych. Wzrost kosztów funkcjonowania lecznicy związany z kosztami pracy, cenami materiałów, środków ochrony indywidualnej i środków dezynfekcyjnych, oraz cen prądu i paliw, pogarszają bilans Szpitala, na co nakłada się brak regularnych refundacji przez NFZ wykonanych ponad limit określony w umowie świadczeń czyli tzw. nadwykonań, które notuje większość oddziałów i poradni.

W roku 2023 utrzymuje się presja pracowników medycznych na wzrost wynagrodzeń, wyższe premie i dodatkowe świadczenia. Postulaty wzrostu wynagrodzeń nie są niczym nowym, jednak w obecnej sytuacji w ochronie zdrowia i rzeczywistości inflacyjnej w Polsce, negocjacje z pracownikami medycznymi, którzy żądają znaczącego wzrostu wynagrodzeń, zaostrzyły się.

Poważnym i dotkliwym problemem dla całego systemu opieki zdrowotnej jest brak pracowników medycznych w szczególności lekarzy. Deficyt kadr medycznych występujący w większości krajów, nie ominął Polski, gdzie szczególnie widoczny jest w kilku regionach kraju, w tym w województwie świętokrzyskim. Kryzys zasobów kadrowych pogłębiła pandemia koronawirusa, która doprowadziła do zmian w strukturze zatrudnienia lekarzy w placówkach medycznych. Obserwowaliśmy zjawisko rezygnacji lekarzy z pracy w leczeniu szpitalnym na rzecz pracy w podstawowej opiece zdrowotnej czy lecznictwie ambulatoryjnym. Wybór, jako miejsc pracy, placówek udzielających świadczeń w innym niż leczenie szpitalne rodzaju, związany jest z olbrzymim obciążeniem fizycznym i psychicznym pracowników oddziałów szpitalnych, w szczególności Oddziałów Ratunkowych czy internistycznych.

Problemy pogłębia luka pokoleniowa wśród lekarzy niektórych specjalności. Z danych „Mapy potrzeb zdrowotnych” wynika, że najtrudniej będzie wypełnić lukę pokoleniową wśród internistów. W ciągu sześciu lat (od 2020 r.) ubyc może 4 774 lekarzy chorób wewnętrznych. Tytuł bowiem osiągnie w tym czasie uprawnienia emerytalne. Specjalizację ukończy natomiast tylko 2 679 lekarzy. Niewiele lepiej wygląda sytuacja, jeśli chodzi o pediatrów. Za sześć lat na emeryturę odejdzie 2 950, a dyplom specjalisty uzyska 2 173. Z danych Naczelnej Izby Lekarskiej wynika, że średnia wieku pediatri wynosi obecnie 61 lat, a internisty 59. Komisja Młodych Lekarzy przy Naczelnej Radzie Lekarskiej potwierdza, że w POZ-ach przeważają lekarze w wieku przedemerytalnym. Do grona deficytowych specjalizacji, którym grozi dużych rozmiarów luka pokoleniowa, zaliczają się też: chirurgia ogólna (1 657 specjalistów odejdzie na emeryturę, 1 064 ukończy specjalizację), ginekologia i położnictwo (1 509 odejdzie na emeryturę, 1 252 ukończy specjalizację).

Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o. o. w Jędrzejowie w 2024 roku planuje dokończenie inwestycji związanej z budową nowego pawilonu szpitala i ładowiska na dachu budynku. Dnia 8 grudnia 2021 r. podpisano umowę z Firmą Heli Factor na realizację systemu przeciwpożarowego ładowiska wyniesionego. Umowę w listopadzie 2022 r. aneksowano w związku z wydłużeniem przez Ministerstwo Zdrowia czasu realizacji inwestycji. Dokonano także aktualizacji kosztorysu, zgodnie z którym koszt dokończenia ładowiska wzrósł z 520 951,13 zł do brutto 1.345.620,00 zł Planowana jest w roku 2024 wymiana windy łączącej pomieszczenia diagnostyki obrazowej w oddziałach szpitalnymi, wymiana podłóg SOR i traktów komunikacyjnych oraz dokończenie przebudowy i modernizacji Oddziału Chorób Wewnętrznych.

W związku ze zgłoszeniem się Szpitala do udziału w konkursie nr FM-SMPL.01.MDSOR.2023 na wsparcie Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych w ramach Funduszu Medycznego i otrzymaniem wsparcia finansowego, w roku 2024 planowany jest zakup sprzętu medycznego i wyposażenia za kwotę 9 542 280,00 zł z czego 9 338 286,00 pochodzi z Funduszu Medycznego a 203 994,00 stanowić będzie wkład własny. Sprzęt zakupiony w ramach projektu częściowo zastąpi obecnie używane wysłużone urządzenia (3 aparaty rtg, aparat tk, usg), a częściowo wzmocni potencjał diagnostyczny SOR i pracowni diagnostycznych.

Na złą sytuację finansową Szpitala mają wpływ z jednej strony w/w czynniki i inflacja w Polsce, a z drugiej polityka finansowa NFZ, wskutek której Szpital traci płynność finansową. Narodowy Fundusz Zdrowia nie płaci regularnie za wszystkie wykonane świadczenia, wskutek czego koszty szpitala przekraczają miesięczne wpływy z NFZ. Nieregularne płatności za wykonane świadczenia nielimitowane (endoprotezoplastyka, badania TK, RM, świadczenia w poradniach), oraz za świadczenia wykonane ponad limit określony w umowie w pozostałych zakresach, powodują, że Szpital otrzymuje z NFZ „wyrównania” średnio raz na kwartał, jednak koszty działalności ponosi stale, co skutkuje zadłużaniem się lecznicy u kontrahentów i nieterminowym regulowaniem płatności.

W nowy rok 2024, Szpital Specjalistyczny Artmedik Sp. z o. o. wszedł mając zadłużenie u kontrahentów i zaległości w płatnościach oraz jednocześnie niezapłacone przez Narodowy Fundusz Zdrowia świadczenia o wartości ponad 2,5 mln zł. (wykonane w II półroczu 2023 r). Na koniec stycznia 2024 r. nadwykonania niezapłacone przez Narodowy Fundusz Zdrowia

sięgnęły 750 tys zł i wg prognozy, na koniec I kwartału przekroczą 2 mln zł. Taki system finansowania generuje dodatkowe niepotrzebne koszty w postaci kar umownych, odsetek czy kosztów egzekucyjnych, których można by było uniknąć pod warunkiem otrzymywania regularnych płatności z Funduszu.

Nieregularne płatności z NFZ nie sprzyjają rozwojowi placówki, inwestowaniu, zakupom sprzętu medycznego, wykonywaniu większych prac remontowych czy planowaniu wydatków. Mimo wszystko, Szpital w ostatnich latach, podjął się inwestycji w infrastrukturę, przeprowadził remont i modernizację pomieszczeń, oraz cały czas finansuje z własnych środków budowę nowego pawilonu. Cały czas inwestujemy w poprawę zagospodarowania terenu wokół budynków.

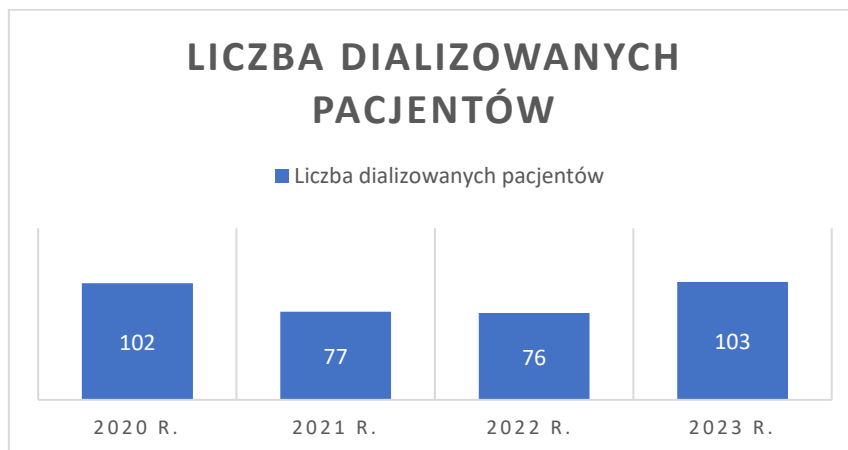
3.7. Stacja Dializ

Dializa to praca dla organizmu, którą zwykle wykonują nerki. To zabieg, podczas którego wykonywane są dwie najważniejsze funkcje nerek tj. usuwane są produkty przemiany materii oraz nadmiar wody z organizmu. Pacjenci ze schyłkową niewydolnością nerek nie mogliby żyć bez dializy z powodu nagromadzenia toksyn we krwi.

Od marca 2008 r. w Jędrzejowie funkcjonuje nowoczesne Centrum Dializ Fresenius, które jest zlokalizowana przy ul. Małogoskiej 27., tel. 41 3861508 Stacja od 2010 r. funkcjonuje w ramach ogólnopolskiej sieci prowadzonej przez Fresenius Nephrocare Polska Sp. z o.o. W strukturach Stacji funkcjonuje także Poradnia Nefrologiczna.

Stacja jest czynna od poniedziałku do soboty w godz. 7.00-23.00. Liczba dializowanych pacjentów w 2023 r. wynosiła – 103 osoby.

Wykres 8. Liczba dializowanych pacjentów w latach 2020 – 2023

Jak wynika z wykresu 6, liczba dializowanych pacjentów w 2023 r. zwiększyła się o 27 w porównaniu z 2022 r.

3.8. Funkcjonowanie aptek na terenie Powiatu Jędrzejowskiego

Ważną rolę w zaspokojeniu potrzeb zdrowotnych ludności spełniają również apteki. Na terenie Powiatu Jędrzejowskiego funkcjonowało 20 aptek, w tym 9 w Jędrzejowie. Nadmienić należy, że w trzech gminach naszego powiatu nie ma aptek tj.: w Nagłowicach,

Oksie i Słupi (funkcjonują tam punkty apteczne). Działalność ww. placówek w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców w dostępności do zakupu leków i innych artykułów farmaceutycznych.

W 2023 r. w porze nocnej oraz niedziele, święta i dni wolne od pracy dyżur pełniła
APTEKA PLUS ARTMEDIK Sp. z o.o. w Jędrzejowie, ul. Małogoska 25

Tabela 16. Wykaz i godziny pracy aptek w 2023 r.

Lp	NAZWA APTEKI	DANE KONTAKTOWE	GODZINY PRACY
1.	Apteka Plus ul. Małogoska 25 28-300 Jędrzejów	tel. 41 386 47 75; 697 806 898 e-mail: jedrzejow@plusapтека.pl	codziennie całą dobę
2.	Apteka Prywatna ul. Jana Pawła II 36 28-300 Jędrzejów	tel. 41 386 12 87 e-mail: aptekajanapawlaii@wp.pl	codziennie: 7.30-21.30
3.	Apteka Prywatna ul. Bartosza Głowackiego 8a 28-300 Jędrzejów	tel. 41 386 65 77 e-mail: aptekaglowackiego@wp.pl	poniedziałek-piątek: 7.30-20.00 sobota: 8.00-15.00
4.	Apteka „Codzienna” Pl. Tadeusza Kościuszki 20 28-300 Jędrzejów	tel. 41 386 12 47; 608 258 173 e-mail: jedrzejow.kosciuszki@codzienna.eu	poniedziałek-sobota: 7.30-20.00
5.	Apteka Auris ul. Bolesława Chrobrego 2 28-300 Jędrzejów	tel. 579 499 034 e-mail: aptekaauris@wolfarma.pl	poniedziałek-piątek: 8.00-19.00 sobota: 8.00-14.00
6.	Apteka CEF@RM 36,6 ul. Bolesława Chrobrego 4 28-300 Jędrzejów	tel. 41 386 16 30 e-mail: 81@cefarm36.pl	poniedziałek-piątek: 7.30-20.00 sobota: 7.30-14.30
7.	Apteka Niezapominajka dla całej rodziny ul. 11 Listopada 24 28-300 Jędrzejów	tel. 788 671 135 e-mail: 11listopada.jedrzejow@apteka-niezapominajka.pl	poniedziałek-sobota: 7.30-20.00
8.	Apteka Słoneczna ul. Mieszka I 10A 28-300 Jędrzejów	tel. 41 241 84 18; 607 583 533 e-mail: apteka.abiegacz@wp.pl	poniedziałek-piątek: 8.00-20.00 sobota 8.00-15.00
9.	Apteka Gemini ul. Władysława Reymonta 11/R2 28-300 Jędrzejów	tel. 41 277 11 42 e-mail: jedrzejowreymonta@aptekgemini.pl	poniedziałek-piątek: 8.00-20.00 sobota: 8.00-18.00 niedziela handlowa 8.00-16.00
10.	Apteka Prywatna Raków 37A 28-300 Jędrzejów	tel. 41 385 90 11 e-mail: apteka.rakow@op.pl	poniedziałek-piątek: 8.00-16.00 sobota: 8.00-12.00
11.	Apteka Zdrowie ul. kpt Stanisława Jaszowskiego 1 28-366 Małogoszcz	tel. 41 314 35 75 e-mail: sprawy_malogoszcz@zdrowieapteki.pl	poniedziałek-piątek: 8.00-18.00 sobota: 8.00-14.00
12.	Apteka Niezapominajka dla całej rodziny ul. kpt Stanisława Jaszowskiego 2 28-366 Małogoszcz	tel. 41 243 40 13 e-mail: jaszowskiego.malogoszcz@apteka-niezapominajka.pl	poniedziałek-piątek: 8.00-18.00 sobota: 8.00-14.00

13.	Apteka Codzienna ul. Leśna 7 28-340 Sędziszów	tel. 41 381 18 70 e-mail: sedziszow.lesna@codzienna.eu	poniedziałek-piątek: 8.00-20.00 sobota: 7.00-15.00 niedziele i święta w miesiącach: luty, maj, sierpień, listopad w godz. 8.00-13.00
14.	Apteka Oś. Na Skarpie 17 28-340 Sędziszów	tel. 41 381 18 50 e-mail: aptgolec@gmail.com	poniedziałek-piątek: 7.30-17.00 sobota: 7.30- 13.00 niedziele i święta w miesiącach: styczeń, kwiecień, lipiec, październik w godz. 8.00-13.00
15.	Apteka Auris Oś. Na Skarpie 19/15 28-340 Sędziszów	tel. 41 381 00 04 e-mail: aptekasiedziszowkupska@gmail.com	poniedziałek-piątek: 7.30-19.30 sobota: 7.30-14.00 niedziela 8.00-14.00 święta w miesiącach: marzec, czerwiec, wrzesień, grudzień w godz. 8.00-14.00
16.	Apteka – Nova Sędziszów ul. Przemysłowa 1 28-340 Sędziszów	tel. 794 413 485; 519 144 641 e-mail: marcin.kaja1980@gmail.com	poniedziałek-piątek: 8.00-20.00 sobota: 8.00-14.00
17.	Apteka Kolorowa ul. Dworcowa 23 28-340 Sędziszów	tel. 733 595 255; 664 765 477 e-mail: kolorowaapteka5@gmail.com	poniedziałek-piątek: 7.30-20.00 sobota: 8.00-15.00
18.	Rh Plus Apteka Sobków w Rynku ul. Kielecka 31 28-305 Sobków	tel. 530 044 126 e-mail: aptekasobkowrynek@op.pl	poniedziałek-piątek: 8.00-18.00 sobota: 8.00-14.00
19.	Apteka CEF@RM 36,6 ul. Ariańska 14 28-330 Wodzisław	tel. 41 380 60 25 e-mail: 82@cefarm36.pl	poniedziałek-piątek: 7.30-19.00 sobota: 8.00-13.00
20.	Apteka ul. Kościelna 1 28-330 Wodzisław	tel. 41 380 50 21; 607 045 345 e-mail: aptwodzislaw@gmail.com	poniedziałek: 7.30-19.00 wtorek-piątek: 8.00-19.00 sobota: 8.00-14.00

IV. Sytuacja zdrowotna mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego

4.1. Stan zdrowia mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego

Tabela 17. Najczęściej występujące schorzenia z podziałem na płeć i wiek w Szpitalu Specjalistycznym w Jędrzejowie w 2023 r.

Lp.	Grupy chorobowe	Wszyscy				Mężczyźni				Kobiety			
		Ilość	<=14 lat	15-64 lat	>64 lat	Ilość	<=14 lat	15-64 lat	>64 lat	Ilość	<=14 lat	15-64 lat	>64 lat
1	Choroby zakaźne i pasożytnicze	499	386	58	55	289	234	25	30	210	152	33	25
2	Nowotwory	920	2	544	374	436	0	230	206	484	2	314	168
3	Choroby krwi	180	8	37	135	88	5	18	65	92	3	19	70
4	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego stanu odżywiania	295	8	94	193	139	4	53	82	156	4	41	111

	i przemiany metabolicznej												
5	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania	155	2	122	31	109	2	90	17	46	0	32	14
6	Choroby układu nerwowego	227	4	148	75	111	4	77	30	116	0	71	45
7	Choroby oka i ucha	39	18	9	12	18	12	2	4	21	6	7	8
8	Choroby układu krążenia	2115	5	457	1653	994	1	275	718	1121	4	182	935
9	Choroby układu oddechowego	823	402	167	254	490	253	91	146	333	149	76	108
10	Choroby układu trawiennego	1358	21	726	611	744	9	370	365	614	12	356	246
11	Choroby skóry i tkanki podskórnej	221	50	112	59	122	23	78	21	99	27	34	38
12	Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	995	15	475	505	450	12	248	190	545	3	227	315
13	Choroby układu moczowo-płciowego	1060	35	672	353	213	9	75	129	847	26	597	224
14	Ciąża, poród, połóg	862	0	862	0	0	0	0	0	862	0	862	0
15	Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	65	65	0	0	37	37	0	0	28	28	0	0
16	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje	2	0	2	0	0	0	0	0	2	0	2	0
17	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań	2148	257	1256	635	860	138	426	296	1288	119	830	339
18	Urazy, zatrucia	3517	64	2403	1050	2108	35	1641	432	1409	29	762	618

19	Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia	349	197	89	63	164	104	44	16	185	93	45	47
20	Brak opisu	64	29	6	29	39	19	3	17	25	10	3	12
21	Ogólna liczba hospitalizacji pacjentów z daną grupą chorobową	15894	1568	8239	6087	7411	901	3746	2764	8483	667	4493	3323
Jeden Pacjent może mieć zarejestrowaną jedną lub kilka grup chorobowych													

Źródło: Wg danych uzyskanych z Szpitala Specjalistycznego w Jędrzejowie

Z tabeli 14 wynika, iż najczęściej występującymi schorzeniami leczonymi u mieszkańców Powiatu Jędrzejowskiego w Szpitalu Specjalistycznym były **urazy i zatrucia oraz choroby układu krążenia, nieprawidłowe wyniki badań oraz choroby układu trawiennego i układu moczowo-płciowego**, które występują częściej u kobiet niż u mężczyzn.

Tabela 18. Najczęściej występujące schorzenia w poszczególnych Gminach Powiatu Jędrzejowskiego w 2023 r.

Lp.	Nazwa Ośrodka Zdrowia	Nazwa schorzenia
1.	Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jędrzejowie	- choroby układu krążenia w tym choroba nadciśnieniowa - choroby obwodowego układu nerwowego - choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej - cukrzyca - przewlekłe choroby układu trawiennego - przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa
2.	Miejsko- Gminny Zespół Ośrodków Zdrowia w Małogoszczu	- choroby układu krążenia i ich powikłania - choroby górnych dróg oddechowych
3.	Miejsko-Gminny Ośrodek Zdrowia w Sędziszowie	- nieżyt oskrzeli, dychawice oskrzelowe - choroby układu krążenia - cukrzyca - choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej - tarczycy - choroby obwodowego układu nerwowego
4.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Imielnie	- choroby serca i układu krążenia - infekcja COVID-19 i powikłania po infekcjach - choroby układu oddechowego - choroby onkologiczne - choroby układu kostno-stawowego
5.	PRO-MED A.Góra-Pazera, M. Rudnicki Spółka Jawna w Nagłowicach	- schorzenia układu krążenia - infekcje układu oddechowego - choroby układu ruchu - przewlekłe choroby układu oddechowego - schorzenia onkologiczne - cukrzyca - otyłość dorosłych i dzieci
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska MULTIMED Sp. z o.o.	- choroby układu krążenia - cukrzyca - przewlekłe choroby układu trawiennego - choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej

	w Oksie	▪ choroby układu oddechowego ▪ choroby układu moczowo-płciowego ▪ choroby skóry i tkanki podskórnej ▪ choroby ucha
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Euromed” w Słupi	▪ cukrzyca insulinozależna ▪ samoistne nadciśnienie ▪ zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa
8.	Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sobkowie	▪ grypa ▪ choroby układu krążenia, w tym niedokrwienność serca ▪ choroby układu ruchu ▪ przewlekły nieżyt oskrzeli ▪ choroba nadciśnieniowa ▪ cukrzyca i choroby tarczycy ▪ COVID-19 ▪ choroby układu mięśniowo-kostnego ▪ choroby obwodowego układu nerwowego ▪ alergię dychawicą oskrzelową ▪ otyłość ▪ nowotwory
9.	Gminny Ośrodek Zdrowia w Wodzisławiu	▪ choroby układu krążenia ▪ choroby układu ruchu

Zródło: Wg danych uzyskanych z poszczególnych gmin i ośrodków zdrowia

4.2. Wybrane zagadnienia z sytuacji epidemiologicznej w Powiecie Jędrzejowskim

W 2023 roku przeprowadzono 124 kontrole z zakresu: programu szczepień ochronnych, procedur dotyczących zapobiegania chorobom zakaźnym w miejscu pracy, prowadzenia dokumentacji kontroli wewnętrznych, oceny pomieszczeń podmiotów leczniczych, dezynfekcji i sterylizacji.

Zarejestrowano 1931 przypadków zachorowań na choroby zakaźne, w tym 557 potwierdzonych przypadków zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

Przeprowadzono 620 dochodzeń epidemiologicznych.

Na terenie powiatu znajduje się 36 autoklawów (2 - szpital, 11 – ośrodki zdrowia, 23 – indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie), które służą do sterylizacji narzędzi i sprzętu medycznego, wszystkie sprawne.

Autoklawy są kontrolowane wewnętrznie przez użytkowników testami chemicznymi, fizycznymi oraz biologicznymi jeden raz w miesiącu. Zewnętrzna kontrola dokonywana w ramach nadzoru sanitarnego przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Jędrzejowie, przeprowadzana jest tylko w szczególnych przypadkach na przykład naruszenia łańcucha sterylności. Podmioty lecznicze używają środków dezynfekcyjnych dopuszczonych przez Ministerstwo Zdrowia (każdy środek dezynfekcyjny posiada kartę charakterystyki) i stosowane są zarówno do powierzchni, narzędzi medycznych jak i rąk. Od 01.07.2023 r. przestał obowiązywać stan zagrożenia epidemicznego wprowadzony w Polsce w związku z zakażeniami wirusem Sars-Cov-2. Przestały również obowiązywać zasady i ograniczenia sanitarne wprowadzone ze względu na stan zagrożenia epidemicznego COVID-19. Wzmocniony reżim sanitarny w placówkach medycznych jest nadal

utrzymywany ze względu utrzymującą się/rosnącą liczbę zakażeń koronawirusem. Przestrzegane są Wytyczne Ministerstwa Zdrowia związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID – 19 oraz zalecenia i wytyczne opracowane przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Podstawowe zasady reżimu sanitarnego obejmują: zachowanie dystansu od innych osób, co najmniej 1,5 m, noszenie maseczki w taki sposób, aby zakrywała usta i nos, dezynfekcję rąk.

W nadzorowanych podmiotach leczniczych są opracowane i wdrożone odpowiednie procedury postępowania w czasie epidemii/stanu zagrożenia epidemicznego, pracownikom służby zdrowia zapewniono obowiązujące środki ochrony osobistej i środki dezynfekcyjne.

Wykonawstwo w zakresie obowiązkowych szczepień ochronnych jest nadal na wysokim poziomie. Do nadzorowanych Punktów Szczepień wydano **10331** preparatów szczepionkowych.

W 2023 roku na terenie powiatu jędrzejowskiego nie wystąpiły ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W ocenie stanu zdrowotnego ludności ważny miernik stanowi natężenie chorób zakaźnych, których poziom uzależniony jest od efektywności działania służby zdrowia przez stosowanie szczepień ochronnych oraz od stanu higieny i zachowań zdrowotnych ludności.

Tabela 19. Choroby zakaźne w powiecie w latach 2020-2023

Lp.	Choroba zakaźna	2020	2021	2022	2023
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	9	5	13	15
2.	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe, niezbyt jelitowy wywołany przez rotawirusy	6	8	43	15
3.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2	4	9	11	5
4.	Choroba meningokokowa – zapalenie opon mózgowych	0	0	0	0
5.	Borelioza z Lyme	0	0	0	19
6.	Wirusowe zapalenie wątroby typu „B”- przewlekłe	0	0	0	0
7.	Wirusowe zapalenie wątroby typu „C”	0	0	0	0
8.	Krztusiec	0	0	0	0
9.	Ospa wietrzna	100	187	290	247
10.	Różyczka	0	0	0	0
11.	Świnka	0	0	0	0
12.	Kleszczowe zapalenie mózgu	1	0	1	0

Ponadto w roku **2023** zarejestrowano przypadki chorób zakaźnych:

- płonica/szkarlatyna – **59**
- wirusowe zakażenie jelitowe wywołane przez norowirusy – **18**
- wirusowe zakażenie jelitowe inne określone – **1**

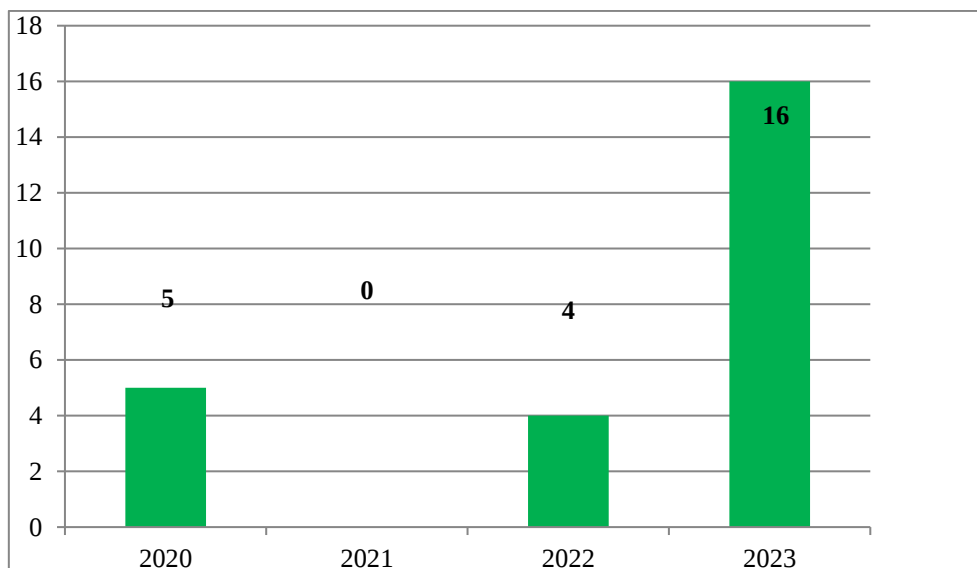
- wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone – 6
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* – 39
- wirusowe zapalenie opon mózgowych – 1
- styczność i narażenie na wściekliznę, potrzeba szczepień – 22
- grypa – 2
- **zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) - 557**

Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 1284) oraz Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 338) nakładają na osoby ze stycznością obowiązek poddania się badaniom i jednocześnie dają uprawnienia organom inspekcji sanitarnej do prowadzenia nadzoru epidemiologicznego. Pozwala to na szersze niż w latach wcześniejszych badanie osób z kontaktu z chorymi na gruźlicę. Badania te prowadzą organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z udziałem lekarzy. Badanie osób z kontaktu przebiega zgodnie z regułami ustalonymi przez międzynarodowe grupy ekspertów i obejmuje badanie lekarskie, testy immunologiczne wykrywające zakażenie prątkiem gruźlicy (próba tuberkulinowa lub test IGRA) i badanie radiologiczne klatki piersiowej.

W 2023 roku zarejestrowano 16 przypadków gruźlicy.

W latach ubiegłych: w 2022 roku zarejestrowano 4 przypadki gruźlicy, w 2021 roku nie zarejestrowano przypadków gruźlicy, w 2020 roku zarejestrowano 5 przypadków gruźlicy, w 2019 roku zarejestrowano 13 przypadków gruźlicy, w 2018 roku zarejestrowano 15 przypadków gruźlicy - zatem obserwuje się tendencję malejącą, jedynie w 2023 roku zarejestrowano 16 przypadków gruźlicy.

Wykres 9. Liczba przypadków gruźlicy w latach 2020 – 2023

Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu jędrzejowskiego włączając placówki oświatowe oraz zakłady opieki zdrowotnej w roku 2023 była stabilna.

4.3. Programy profilaktyczne realizowane i finansowane przez NFZ

Programy profilaktyki zdrowotnej to zaplanowane, szerokie działania z zakresu opieki zdrowotnej, które są skuteczne, bezpieczne i uzasadnione. Zawierają one konkretne cele i określają termin w jakim mają zostać osiągnięte. Dotyczą całej lub określonej grupy pacjentów.

W ramach programów profilaktycznych realizowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia osoby ubezpieczone mogą korzystać z bezpłatnych badań. Dzięki temu chorobę można wykryć chorobę już wtedy, gdy jeszcze nie daje żadnych odczuwalnych objawów. Można ją wówczas wyleczyć stosunkowo łatwo i szybko.

Bezpłatnie badania można wykonać w tych zakładach opieki zdrowotnej, które podpisały umowę z NFZ na udział w programie. Wystarczy zgłosić się osobiście lub umówić telefonicznie z wybraną placówką i ustalić dogodny termin wizyty.

Dla kobiet realizowane są bezpłatne badań profilaktycznych w ramach:

- **Programu profilaktyki raka piersi** – przeznaczony jest dla ubezpieczonych kobiet w wieku od 45 do 74 lat, które przez ostatnie dwa lata nie miały wykonywanej mammografii oraz do tych, które otrzymały pisemne wskazania do wykonywania ponownego badania mammograficznego po upływie 12 miesięcy. Kobiety młodsze niż 45 lat i starsze niż 74 lat mogą korzystać z mammografii w ramach porady udzielonej przez lekarza w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej.

Badania w ramach programu można wykonać:

– co dwa lata,

– co rok w przypadku:

kobiet, które po 5 latach od leczenia chirurgicznego raka piersi pozostają w trakcie uzupełniającej hormonoterapii (HT);

kobiet, które zakończyły leczenie raka piersi i 5-letni proces monitorowania po zakończonym leczeniu.

Kogo program nie dotyczy:

- osób zakwalifikowanych do świadczenia „Opieka nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na raka piersi lub raka jajnika” realizowanego w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej;
 - osób zakwalifikowanych do świadczenia „kompleksowej opieki onkologicznej nad świadczeniobiorcą z nowotworem piersi”;
 - osób posiadających rozpoznane raka piersi, które są w trakcie leczenia, procesu monitorowania do 5 lat po zakończonym leczeniu.
-
- **Programu profilaktyki raka szyjki macicy** – adresowany jest do kobiet w wieku 25-64 lat, które nie wykonywały badania cytologicznego w ciągu ostatnich 3 lat. U kobiet obciążonych czynnikami ryzyka (zakażonych wirusem HIV, przyjmujących leki immunosupresyjne, zakażone HPV) badanie wykonywane jest co 12 miesięcy. Kobiety młodsze niż 25 lat i starsze niż 59 lat, mogą skorzystać z badania cytologicznego w ramach porady udzielonej przez lekarza w ambulatoryjnej opiece specjalistycznej.

W dniach od 8 do 10 listopada 2023 r. na parkingu Starostwa Powiatowego w Jędrzejowie, ul. Armii Krajowej 9 Cytomammobus Świętokrzyskiego Centrum Onkologii prowadził bezpłatne badania w zakresie mammografii i cytologii w ramach powyższych programów.

Program profilaktyki chorób układu krążenia (CHUK) skierowany jest do osób w wieku 35, 40, 45, 50 i 55 lat (w danym roku kalendarzowym), które w ciągu ostatnich 5 lat nie korzystały ze świadczeń udzielanych w ramach programu profilaktyki CHUK oraz:

- u których nie została dotychczas rozpoznana choroba układu krążenia’
- są obciążone czynnikami ryzyka (płeć męska, palenie tytoniu, nadciśnienie tętnicze krwi, zaburzenia gospodarki lipidowej, niska aktywność ruchowa, nadwaga i otyłość, upośledzona tolerancja glukozy, nadmierny stres, nieracjonalne odżywianie się).

Świadczenia w ramach programu udzielane są bez skierowania, przez wszystkich lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej. Pacjent może skorzystać z tego programu wyłącznie u lekarza, do którego jest zadeklarowany.

Program profilaktyki chorób odtytoniowych (w tym POCHP) skierowany jest osób ubezpieczonych, które ukończyły 18 lat i nie korzystały z programu w ciągu ostatnich 36 miesięcy.

Realizują go ci lekarze POZ, którzy podpisali stosowną umowę z NFZ. Nie obowiązuje rejonizacja.

Profilaktyka 40 PLUS to program badań profilaktycznych dla Polaków od 40. roku życia.

Każdy Polak, który w danym roku kończy 40 lat, ma dostęp do pakietu bezpłatnych badań diagnostycznych. Można je wykonać w wyznaczonych placówkach. Program funkcjonuje od 1 lipca 2021 r. Aby skorzystać z programu należy wypełnić ankietę w Internetowym Koncie Pacjenta (IKP). Po jej uzupełnieniu otrzymuje się e-skierowanie na pakiet badań. Profilaktyka 40 PLUS zakłada realizację badań diagnostycznych w formie pakietów dedykowanych oddzielnie dla kobiet i mężczyzn oraz pakietu wspólnego.

4.4. Honorowe Krwiodawstwo

Krwiodawstwo to oddawanie krwi przez osoby zdrowe na rzecz osób potrzebujących krwi lub jej składników. Odbiorcami są szpitale, kliniki oraz instytuty dokonujące skomplikowanych operacji, przeszczepów i innych zabiegów, do przeprowadzenia których krew jest niezbędna. Krew jest pobierana od pełnoletnich, zdrowych osób, które zadeklarują swoją dobrą wolę. Krwiodawstwo w Polsce jest oparte na zasadzie dobrowolnego i bezpłatnego oddawania krwi. Każda osoba, która chociaż raz oddała krew lub jej składniki, otrzymuje tytuł Honorowego Dawcy Krwi.

Krew pobierana jest od dawców krwi w Regionalnych Centrach Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa (RCKiK) i Oddziałach Terenowych. Organizowane są także wyjazdowe akcje pobierania krwi na terenie całej Polski. W ten sposób możliwość oddania krwi mają te osoby, które z różnych przyczyn nie mogą przyjechać do RCKiK lub Oddziałów Terenowych. Donację poprzedza szereg badań: przebytych chorób (kwestionariusz), morfologia (szczegółowość badania zależy od rodzaju donacji) i badanie wstępne przeprowadzane przez lekarza.

W Powiecie Jędrzejowskim w 2023 r. odbyło się 44 akcji krwiodawstwa, uczestniczyło w nich 2428 dawców i oddano 967,893,87 litrów krwi. W Starostwie Powiatowym zorganizowano 5 akcji honorowego krwiodawstwa, w trakcie których oddano 51,134 l. krwi.

Tabela 20. Akcje honorowego krwiodawstwa w 2023 r.

L.p.	Data	Miejscowość	Miejsce akcji	Liczba dawców	Litraż
1	4.01.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	71	28,97
2	16.01.	Jędrzejów	Zespół Szkół Nr 2	34	13,05
3	19.01.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	95	38,77
4	26.01.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	67	27,90
5	9.02.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	78	33,30
6	11.02.	Miąsowa	Zespół Placówek Oświatowych	19	7,20
7	16.02.	Jędrzejów	Starostwo Powiatowe	35	12,60
8	25.02.	Nagłowice	Gminny Ośrodek Kultury	20	8,55
9	8.03.	Małogoszcz	Strażnica OSP	16	4,95
10	9.03.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	79	33,30
11	23.03.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	79	31,95
12	24.03.	Jędrzejów	Zespół Szkół Nr 2	43	16,271
13	30.03.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	76	30,60
14	13.04.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	86	31,95
15	22.04.	Nagłowice	Gminny Ośrodek Kultury	9	3,15
16	27.04.	Jędrzejów	Starostwo Powiatowe	14	5,40
17	11.05.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	78	31,50
18	25.05.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	81	31,95
19	28.05.	Małogoszcz	Rynek	35	13,606
20	30.05.	Jędrzejów	Zespół Szkół Nr 2	28	9,90
21	1.06.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	61	23,024
22	15.06.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	97	41,85
23	29.06.	Jędrzejów	Starostwo Powiatowe	25	8,10
24	1.07.	Sędziszów	Baza Turyst.-Kultur.-Rekreac.	35	13,95
25	8.07.	Nagłowice	Gminny Ośrodek Kultury	22	9,90
26	13.07.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	71	27,90
27	27.07.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	66	22,95
28	2.08.	Jędrzejów	Centrum Kultury	15	5,85
29	3.08.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	59	22,05
30	17.08.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	92	33,30
31	9.09.	Nagłowice	Gminny Ośrodek Kultury	24	9,45
32	14.09.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	104	41,85
33	21.09.	Jędrzejów	Starostwo Powiatowe	23	9,284
34	28.09.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	63	26,10
35	2.10.	Jędrzejów	Zespół Szkół Nr 2	45	17,10
36	5.10.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	60	23,40
37	19.10.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	95	37,58
38	7.11.	Jędrzejów	Zespół Szkół Nr 1	41	18,288
39	16.11.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	75	31,95

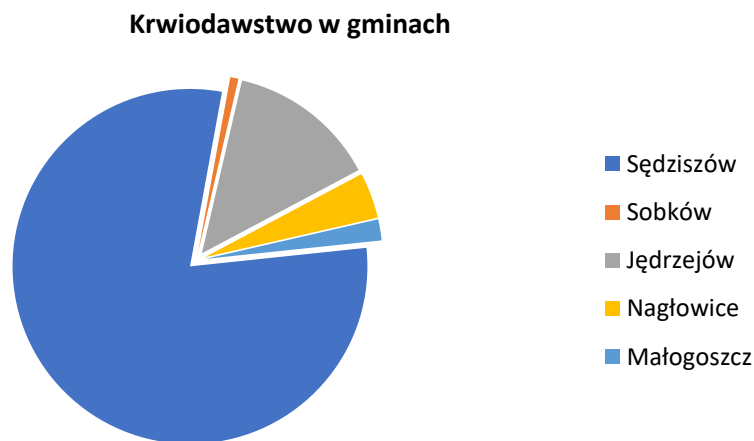
40	30.11.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	71	29,70
41	6.12.	Jędrzejów	Starostwo Powiatowe	42	15,75
42	7.12.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	72	29,25
43	16.12.	Nagłowice	Gminny Ośrodek Kultury	21	9,45
44	20.12.	Sędziszów	Samorządowe Centrum Kultury	106	45,00
Razem				2428	967,893

Źródło: Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach

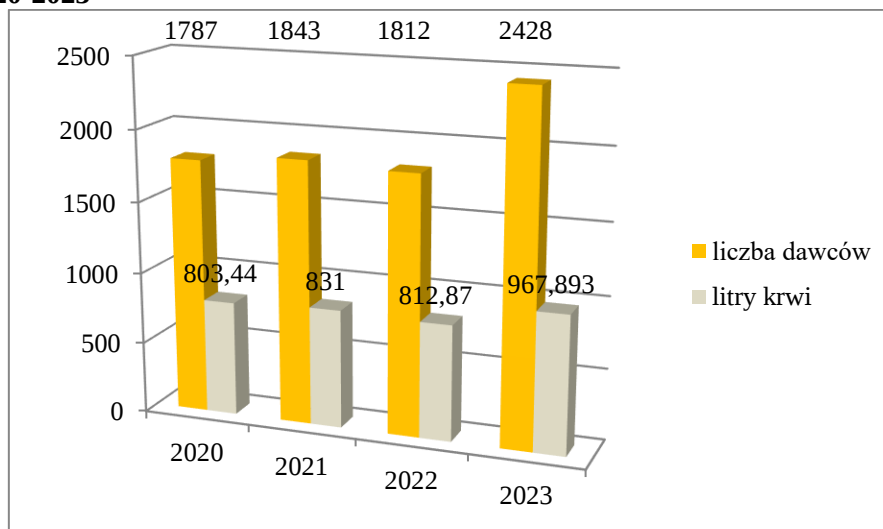
Z zestawienia wynika, że w ciągu 2023 r. w powiecie jędrzejowskim najwięcej krwi, bo aż 770,044 l. oddano w Sędziszowie, następnie w Jędrzejowie 131,593 l., w Nagłowicach 40,50 l., w Małogoszczu 18,556 l. i w gminie Sobków 7,2 l.

Poniższy wykres obrazuje udział procentowy oddanej krwi w gminach powiatu jędrzejowskiego.

Wykres 10. Krwiodawstwo w gminach Powiatu Jędrzejowskiego w 2023 r.

Wykres 11. Liczba dawców krwi i oddanych litrów krwi w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2020-2023

Z wykresu wynika, że w latach 2020-2023 z roku na rok zwiększała się ilość organizowanych akcji honorowego krwiodawstwa na terenie powiatu oraz liczba honorowych dawców krwi

i ilość zebranej krwi. W 2022 r. nastąpił minimalny spadek w liczbie krwiodawców oraz niewielki spadek w ilości zebranej krwi w stosunku do roku poprzedniego..

V. Zakończenie

Stan zdrowia mieszkańców regionu i jakość opieki medycznej w dużym stopniu świadczy o jego rozwoju cywilizacyjnym. System ochrony zdrowia w Powiecie Jędrzejowskim tworzy zróżnicowana struktura publicznych i niepublicznych podmiotów dostarczających świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, leczenia stacjonarnego. Jednostki samorządów terytorialnych na terenie Powiatu Jędrzejowskiego działają na rzecz poprawy stanu zdrowia społeczeństwa.

W najbliższych latach szczególną uwagę należy zwrócić na profilaktykę:

- chorób nowotworowych
- chorób układu krążenia
- choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej
- cukrzycy
- promocję zdrowia w środowisku nauczania i wychowania.

W ostatnich latach zauważalne jest zahamowanie wieloletniego trendu poprawy stanu zdrowia ludności, mierzonego spadkiem współczynnika zgonów z przyczyn możliwych do uniknięcia (za pomocą zapobiegania lub leczenia) oraz długością życia w zdrowiu u mężczyzn. W obu tych miernikach odnotowujemy w ostatnich latach nie tylko spowolnienie, ale nawet odwrócenie pozytywnego trendu obserwowanego do 2016 roku. Jest to jedna z głównych przyczyn nadal krótszej niż średnia w Unii Europejskiej, długość życia, zwłaszcza mężczyzn.

Pandemia COVID-19 pokazała inne, nowe i niespodziewane zagrożenia dla zdrowia publicznego, ale także nasila istniejące napięcia i słabości systemu ochrony zdrowia w Polsce, prowadząc do jego dalszego osłabienia.

O zdrowie trzeba dbać, ale nie jest ono celem samym w sobie, wymaga ustawicznego promowania i kształtowania sprzyjającego stylu życia.

Opracował:
Stanisław Nawrot

VI. Spis tabel

Numer	Tytuł	Strona
Tabela 1	Liczba ludności w gminach Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2020-2023	8
Tabela 2	Liczba urodzeń w gminach Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2020-2023	9
Tabela 3	Liczba zgonów w gminach Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2020-2023	10
Tabela 4	Kształtowanie się sytuacji demograficznej w 2023 r. w ramach populacji powiatu	11
Tabela 5	Liczba zgonów w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie w latach 2021-2023	13
Tabela 6	Najczęstsze przyczyny zgonów w latach 2021-2023 w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie	14
Tabela 7	Wykaz publicznych i niektórych niepublicznych zakładów ochrony zdrowia udzielających świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie powiatu	15
Tabela 8	Nocna i świąteczna opieka zdrowotna w Powiecie Jędrzejowskim w 2023 r.	18
Tabela 9	Wykaz placówek ambulatoryjnej opieki specjalistycznej realizujących świadczenia pakietu onkologicznego w 2023 r.	21
Tabela 10	Szpital realizujący świadczenia w ramach pakietu onkologicznego w 2023 r.	22
Tabela 11	Wykaz oddziałów szpitalnych w Szpitalu Specjalistycznym Artmedik Sp. z o.o. w Jędrzejowie wg stanu na dzień 31.12.2023 r.	23
Tabela 12	Liczba leczonych pacjentów oraz przeciętny pobyt chorego na poszczególnych oddziałach w latach 2020-2023	23
Tabela 13	Liczba wykonywanych zabiegów operacyjnych na poszczególnych oddziałach w latach 2020-2023	23
Tabela 14	Wykaz zatrudnionych lekarzy z podziałem na specjalizacje w Szpitalu Specjalistycznym w Jędrzejowie w latach 2021-2023	25
Tabela 15	Liczba zatrudnionych pielęgniarek i położnych w latach 2021-2023	25
Tabela 16	Wykaz i godziny pracy aptek w 2023 r.	29
Tabela 17	Najczęściej występujące schorzenia z podziałem na płeć i wiek w Szpitalu Specjalistycznym w Jędrzejowie w 2023 r.	30
Tabela 18	Najczęściej występujące schorzenia w poszczególnych gminach Powiatu Jędrzejowskiego w 2023 r.	32
Tabela 19	Choroby zakaźne w powiecie w latach 2020-2023	34
Tabela 20	Akcje honorowego krwiodawstwa w 2023 r.	38

VII. Spis wykresów

Numer	Tytuł	Strona
Wykres 1	Ludność Powiatu Jędrzejowskiego z podziałem na płeć w latach 2020-2023	9
Wykres 2	Liczba urodzeń w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2020-2023 z podziałem na płeć	10
Wykres 3	Liczba zgonów w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2020-2023 z podziałem na płeć	11
Wykres 4	Porównanie liczby urodzeń do liczby zgonów na terenie Powiatu Jędrzejowskiego w latach 2020-2023	12
Wykres 5	Liczba urodzeń w Polsce w latach 2018-2023	13
Wykres 6	Porównanie liczby pacjentów szpitala do liczby przeprowadzonych zabiegów operacyjnych w latach 2020-2023	24
Wykres 7	Liczba dzieci urodzonych w Szpitalu Specjalistycznym w Jędrzejowie w latach 2020-2023	24
Wykres 8	Liczba dializowanych pacjentów w latach 2020-2023	28
Wykres 9	Liczba przypadków gruźlicy w latach 2020-2023	35
Wykres 10	Krwiodawstwo w gminach Powiatu Jędrzejowskiego w 2023 r.	39
Wykres 11	Liczba zorganizowanych akcji i oddanych litrów krwi w Powiecie Jędrzejowskim w latach 2020-2023	39